

Priloga vsaki številki in
velja za pošiljko vred 20
v Mariboru s pošiljnim
dom za celo leto 25 din.
in leta 12-50 din. Četrtletno
30 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Korotška cesta 5.
Isti se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 111.

Posamezna številka stane 1 din.

Redna plačana v gotovini.

Redna plačana v gotovini.
Korotška cesta št. 5. Mar-
ibor. Če se ne plača, poš-
ljuje se po vstopnici. Upor-
abljivo sprejema naročnik
inseste in reklamacije.
Cene insercij po drugo-
voru. Za večkratno oglaš-
je primeren popust. Neizpla-
čane reklamacije so postre-
jene.
Četrtletni račun posre-
duje ljubljenski št. 1244.
Telefon interurban št. 111.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

21. številka

MARIBOR, dne 10. maja 1928.

57. letnik.

Kmeti stan — branik miru.

Pred par tedni izvedene državnozbornske vo-
litve v Bolgariji so jasno pokazale, da je kmet najodloč-
nejši zagovornik in zastopnik miru in sprave. Zemljo-
radniška stranka je dobila 214 poslancev od 246, ki
tvorijo novo zbornico. Komunisti so zbrali tovarniško
delavstvo ter dobili 17 mandatov, socialdemokrati so
propadli in odnesli samo 1 mandat in vsi združeni gos-
podje kapitalisti ter bojaželjni nacionalisti so dobili
samo 14 poslancev. Ta volilni izid na Balkanu je naj-
jasnejše in najodločnejše pokazal, da je kmet za mir-
no in spravljivo državo.

Vodja bolgarskih kmetov, ki so izvojevali tako si-
jajno zmago, ministrski predsednik Stambolijski je
pred volitvami brezobzirno pometal iz svoje vlade vse
ministre-pristaše lastne stranke, ki so se ogrevali za
nacionalistične težnje in tudi podpirali ustaše, ki so
na lastno pest silili čez mejo. Tedaj so mu prorokovali
nacionalistični gospodje občutno izgubo pri volitvah,
kmet je pa drugače mislil in govoril ter je svojemu vo-
ditelju pripomogel do nepričakovanih uspehov. Kmet-
sko ljudstvo je pri volitvah obsodilo vsako nacionalno
sovražnost v zavesti, da narodnostno vprašanje tako
dolgo ne more biti pravično rešeno, dokler povsod ne
zavladajo delovno ljudstvo. Bolgarski kmet se od gos-
pode ni dal zapeljati v narodnostno sovraštvo, dobro
vedoč, da gospoda izrablja besedo narodnost v najhujše
izkoriščanje delovnih slojev. Bolgarsko kmeti-
stvo je s svojimi volilnimi glasovi pokazalo, da noče
sporov s sosedi, ne z Jugoslavijo, kjer vlada beograjska
bankirska gospoda in ne z Grško z vojaško gospodo na
čelu, temveč da mirno čaka, da se tudi v sosednjih dr-
žavah oglasi ljudska beseda, ki bo doma in na zunaj
pravična.

Beogradu sedaj ne bo več mogoče radi obmejnih
izgredov hujskati proti Bolgariji, češ, da je Bolgarija
še vedno stara sovražnica miru in slovanstva, kakor je
bila v svetovni vojni, ko je stala na nemški in avstrijski
strani. V tem taboru bi bila Bolgarija še danes, da
ni stopil kmeti-ki stan z vso odločnostjo na branik miru
in sprave. Kmet je obračunal s preteklostjo, kaznoval
je vojne priganjace in hujške medvojne vlade in vse
ljudske izkoriščevalce, ki so vedno pripravljeni za na-
silno politiko, je ob teh volitvah trdo pritiskal ob
steno.

Zmaga bolgarske zemljoradniške stranke pomeni
zmago miroljubne politike in dobrih odnošajev s so-
sedi. To so začeli celo beograjski listi uvidevati in tako
lahko upamo, da pridemo prej ko slej do najboljših

odnošajev z bratsko bolgarsko državo. Bolgarska živi
danes v znamenju miru in sporazuma. Delovno ljud-
stvo je to priborilo in tudi pri nas mora biti delovno
ljudstvo tisti činitelj, ki bo zagotovil mir in sporazum
na znotraj in zunaj.

Dva toka gibljeta sedaj našo državo: eden za, dru-
gi proti sporazumu. Volitve so se že vršile pod tem ges-
lom, v Zagrebu so bila posvetovanja in razgovori med
zastopniki Slovencev, Hrvatov in Bosancev na eni in
Srbov na drugi strani in tudi vladna politika se suče le
okrog tega, ali se naj vlada sporazumno, ali pa nasil-
no, kakor je vladala dolgo časa pred volitvami radikal-
no demokratska zvezna vlada.

Sporazumu se stavlja mnogo ovir in zaprek na-
sproti in glavni vzrok tega leži v tem, da srbski kmet
nima prave ljudske stranke, ki bi dosledno upoštevala
in izvrševala voljo delovnega ljudstva. Mi Slovenci in
tudi Hrvati smo tako zastopani in organizirani, da se
nobena zadeva ne more izpeljati proti volji in brez so-
odločevanja najširših ljudskih slojev, dočim je srbsko
seljaštvo izročeno na milost in nemilost kakih 50 fa-
milij v Beogradu, ki trgujejo z lastnim narodom in s
celo državo. Naš kmet je že branik miru in sporazuma,
srbski naj mu sledi, pa bo najlepši red in mir v državi,
na zunaj pa velik ugled in prijateljstvo.

MLADENISKI SHOD PRI SV. JOŽEFU PRI CELJU.

Binokostni pondeljek bo pri Sv. Jožefu v Celju velik,
občeslovenski

SHOD MLADENISKIH MARIJINIH DRUŽB,

h kateremu pa so povabljeni tudi vsi drugi poštteni
fantje. Tudi možje se jim morejo pridružiti.

Od 8. do pol 9. ure naj se udeleženci zbirajo v farni
opatijski cerkvi, kjer bo ob tej uri tiha maša; če ni pro-
stora v cerkvi, naj se zbirajo na trgu pred cerkvijo. Ob
pol 9. uri odkorakajo v sprejeto z zastavami in godbo
na čelu k Sv. Jožefu. Tam bo sv. maša na griču pod
milim nebom, potem pa zborovanje, ki se opoldne pre-
neha, popoldne pa zopet nadaljuje, in se konča okoli
4. ure s petimi litanijami. Za kosilce je najbolje, če
udeleženci prinesejo nekaj s seboj, vendar se bo tudi
dobilo nekaj mrzlega ali gorkega in nekoliko pijače.

Železniško ravnateljstvo se je zaprosilo, da dovoli
na železnici znižano vozno in je upati, da bo dovol-
jena polovična vožnja, vsaj na južni železnici. Vsi, ki
se hočejo udeležiti, — najbolje iz ene fare vsi skupaj —
naj čimprej naznani svoj prihod misijonarjem pri
Sv. Jožefu v Celju, odkoder bodo prejeli izkaznice, s ka-
terimi v roki bodo dobili znižano vožnjo. Ker je čas
kratek, se je treba prav hitro odločiti in prijaviti. V

vsaki župniji naj bi prevzel skrb za vse to eden naj-
bolj gibčnih in pridnih fantov. Shod obeta biti velik in
veličasten. Praznik je primeren, kraj lep in vabljiv. —
Pridite dobri fantje od vseh krajev, posebno iz bližine,
da povečate slovesnost in se navdušite za dobro stvar.

Ali je naša zmaga popolna?

Ko smo z volitvami odvzeli demokratom politično
moč iz rok, ter jim pognali med staro šaro, si marsikdo
misli, sedaj smo pa na konju. Škodovati nam ne morejo
več, sedaj smo si lahko zopet prijatelji. Takšni ljudje
ne pomislijo, da demokrati še vedno čakajo ugodne
prilike, da se zopet lotijo politike ter zopet pridejo do
moči. Ta namen skušajo doseči z vsemi sredstvi. Naj-
bolj znana je sedaj Orjuna, ki pa se ni tako izkazala,
kot so njeni snovalci pričakovali. Drugo sredstvo ima
jo demokrati v Sokolu. Sokolstvo, dasi vedno zanikuje
svoje politično delovanje, vendar, mogoče nehoti, s svo-
jo brezversko propagando vzgaja najhujše demokrate.
Tretje sredstvo pa imajo naši nasprotniki v svojih de-
narnih zavodih. In baš to je žalostno, da ravno naše
ljudstvo te ravno najbolj podpira. Ako hočemo uničiti
demokrate in jim za vedno onemogočiti njihovo škod-
ljivo delovanje med slovenskim narodom, moramo vse
sile napeti, da jim uničimo tiste vire, iz katerih oni
črpajo sredstva za svojo propagando in to so ravno de-
mokratski denarni zavodi.

Zato pa zavedni ljudje — denar ven iz demokrat-
skih posojilnic in bank! Na ta način jim bomo od-
vzeli denarna sredstva, s katerimi oni zalagajo svoje
časopisje, obenem pa bomo podprli naše zavode, ter s
tem podpirali delovanje naše stranke. Poleg posojilnic
in bank so glavno demokratsko oporišče demokratski
trgovci. Ti ljudje so si napravili svoje milijone iz ljud-
skih žuljev, pa se tega ne zavedajo, ter ošabno ščitijo
demokrate. Toda hvala Bogu, mi imamo tudi takšne
trgovce, ki so naši pristaši. Podpirajmo jih na ta na-
čin, da popolnoma bojkotiramo demokratske nadutče,
ki bod na ta način kmalo izgubili svojo ošabnost.

Saj vendar ni to tako težko, skoro vsaka vas ima
kakšnega trgovca, ki je naš pristaš, pa prodaja ravno-
takšno blago in za iste cene, kakor demokratski pri-
vrženec. Veliko propagando delajo tudi takozvani «na-
predni» učitelji. Ti so zlasti nevarni, ker imajo oprav-
ka z našo mladino, katero skušajo pridobiti z raznimi
«Sokoli» in drugimi sredstvi. Ti učitelji bi najrajši od-
pravili krščanski nauk v šoli, starši naj bi ne imeli no-
benega vpliva na vzgojo svojih otrok in potem bi bilo
učiteljem lahko delo, deco si po svoje vzgojiti, to je, na-

V libijski puščavi.

ROMAN.

Angleški pisatelj A. Conan Doyle.

(Dalje).

Pot jih je do tedaj peljala po peščenih globelih,
preko ostrih, razpokanih skal, kjer se je zdelo skoraj
nemogoče, da bi mogla težko obložena kamela najti
trdo oporo za svojo stopinjo. Sedaj pa so prispeli na
visoko valovito planoto, pokrito na debelo z jajčjo
okroglim in obrušnim kamenjem. Tako enakomerno so
padale in se dvigale valovite črte pred njimi, da se je
zdelo, kakor bi stali sredi razburkanega, pa okamenela-
ga morja. Tu pa tam so se borili med kamenjem za
svoj obstanek šopi zelenkaste, usnjate kamelje trave.
Rjava planota sinjevijoličasti griči v nepreglednih va-
lovitih črtah vse tja do obzorja, — tak svet je ležal
pred njimi. In za njimi črnikasto skalovje, razpokano
in razsekano, in vmes pomarančnorumene sipine peska,
— in daleč tam zunaj ozka črta zelenja, — da, tam je
bila Nilova dolina.

In tjakaj je kazal polkovnik in bridek smehljal mu
je igral na lico.

Kako hladno, kako osvežujoče je izgledalo tisto
zelenje v primeri z divjo rjavo, pusto puščavo —! Vi-
soka koničasta skala je štrlela iz planjave — to je bil
Abusir, začetek njihove žalostne usode! In nižje doli,
tam je reka zavila proti Halki in solčni žarki so se
lesketali v njej. O, — ta tekoči, hladni lek, ki jih je
spominjal na vodo in jim vzbujal neznosne muke, po-
zelenje po vodi —. Izgubili so svobodo, izgubili dom,
svoje drage, vse, — pa le voda, voda, voda, to je bilo
edino, česar so si želeli, na kar so mogli misliti.

Gospod Stuart je rjovel in kričal, naj mu prinesejo
pomaranč, in neznosno hudo jim delo njegovo vpitje.
Pa saj njim samim se ni godilo nič bolje —. Le krepki,
močni Irec Belmont se je zdel da je kos strašni muki
žeje. Daljni blesk Nila ga je spomnil na «Kleopatru»
in na ženo, ki je morebiti prav v tistem trenutku slo-
nela ob pregraji na krovu —. Potisnil si je klobuk na
oči, v mračnem molku je jezdil naprej in si grizel goste
osivele brke.

Počasi je lezlo solnce v zaton in sence potnikov so
se daljšale in daljšale po puščavi, tja proti vzhodu,
kamor so koprnela njihova srca. Hladno je bilo, lahen
vetrič je zapihal odnekod in šepetal preko valovite, s
kamenjem posute planote.

Poveljnik na čelu karavane je poklical k sebi po-
bočnika. Z dlanjo sta si senčila oči in zrla naokoli, kot
bi nečesa iskala. Zadovoljno sta poglednjala in koj
na to se je poveljnikova kamela ustavila, kakor bi jej
bil kdo polomil noge. Padla je na prednja kolena, nato
na zadnja. V odlomljenih kratkih sunkih, in legla s tre-
buhom tesno na tla. In vsaka za njo je po vrsti legla
prav tako kakor prva, ko je prispela do nje, in nazadnje
je vsa karavana ležala raztegnjena v dolgi ravni črti.

Ježdec so poskakali na tla, položili vsak pred
svojo žival kos sukna — nobena dobro vzgojena ka-
mela ne žre z golih tal — in so nanj nasuli drobne re-
zanice. Mirno, počasi so zobale, dostojanstveno so ki-
male z glavami in jih gizdavo obračale na vse strani
na dolgih lepo zavitih vratovih, prijazen sijaj je žarel
iz njihovih oči, nekaj mehkega, bi rekel žensko-nežnega
je bilo v vsem njihovem obnašanju, da se je zdelo, kot
bi se bila družba postaranih deklet zbrala v pusti li-
belijski puščavi —.

Za ujetnike se nihče ni posebej brigal. Kam bi naj
tudi bili ušli sredi divje puščave? Samo enkrat je pri-
šel poveljnik bližje, stal nekaj časa pred njimi, si gla-
dil in česal črno brado, z dolgimi belimi prsti in zamiš-
ljeno gledal nesrečneže s svojimi temnimi, bodečimi
očmi. Z grozo je opazila gospodična Adams, da njegovi
pogledi neprestano počivajo na njeni nečakinji —.

Ko je videl njihovo utrujenost in pobitost, je nekaj
zapovedal, črnce je prinesel meh vode in jo je vsakemu
nalil pol kozarca. Voda je bila vroča in kalna in po
usnju je imela okus, pa oh, kako dobro je dela njiho-
vim razsušenim grlom in razpokanim ustam!

Poveljnik je še povedal par kratkih, osornih be-
sed dragomanu in je odšel.

«Gospo in gospodje» —! je začel Mansur svoj pri-
učeni in privajeni nagovor, — pa oster polkovnikov po-
gled mu je zaprl besedo, milo je zastavkal in opravičeval
svojo izdajstvo.

«Saj nisem mogel drugače —! je tarna. «Nož mi je
bil nastavljen na vrat —!«

«Vrv dobite na vrat, če se še kedaj vrnemo v
Egipt!» je rohnal Cochran. «Medtem pa —»

«Čisto prav, polkovnik!» mu je segel v besedo Bel-
mont. «Toda za nas je koristno, je potrebno, da zvemo,
kaj mu je povedal poveljnik!»

«Jaz za svojo osebo nočem ničesar več slišati od
tega izdajalca!»

«Jaz pa mislim, da greste nekoliko predaleč! Vse-
kakor moramo zvedeti, kaj mu je rekel poveljnik.»

Cochrane je skomignil z rameni. Trpljenje in po-
manjkanje ga je naredilo zdržljivega in ugrizniti se
je moral v ustnice, da ni dal ostrega odgovora.

Počasi, s trdimi vojaškimi koraki je odšel.

«Forej kaj vam je povedal —?» je vprašal Belmont
in gledal dragomana z očmi, ki niso bile nič manj
stroge nego poprej polkovnikove.

«Zdi se, da je boljše volje. Rekel je, da bi vam dal
več vode, če bi je imel, pa da je sam zelo pičlo preskrb-
ljen. Rekel je, da pridemo jutri do studenca Selima in
tam da bo vsak dobil vode, kolikor bo hotel — in ka-
mele tudi —»

«Ali je povedal, kako dolgo ostanemo na temle-
mestu?»

«Čisto kratko bomo počivali, je rekel, in potem
potujemo koj naprej. — Oh, gospod Belmont —!»

«Molčite —!» se je zadr. Irec. In iznova je računal
čas in razdaljo in pretehtoval možnost rešitve.

Če je vse šlo gladko in brez zadržka, če je njegova
žena — nanjo je največ zaupal — pravočasno in dovolj
odločno poskrbela, da je zaspani in leni kapitan «Kle-
opatre» obvestil posadko v Halki, — potem so jim An-
gleži utegnili biti že za petami.

Posadka je imela sveže in počite živali, to je Bel-
mont dobro vedel in vedel je tudi, da je v Wadi Halki
vsaj eden eskadron kamelarjev za vse slučaje vedno
pripravljen in more takoj odpotovati. Govoril je s čast-
niki in pravili so mu, da potrebuje prva četa komaj
pol ure, pa je pripravljena za boj in tudi za dolgo pot
v puščavo. Kazali so mu zaloge s svežo vodo in s krmo
za živali in živila za vojake, vse pri roki, da ni bilo
treba druga ko natovoriti kamel in jih zasedi, in ob-
čudoval je njihovo dovršeno pripravljenost, pa oh,
kako malo je mislil, da bi kedaj utegnili od nje zavi-
seti njegovo življenje —.

pravili bi iz njih same Sokole in enako demokratsko gardo. S takšnimi elementi bomo že obračunali, kadar dobimo svojo samoupravo, enako, kakor z državnimi uradniki, ki so delali za Sokola in Orjuna. Ne bomo jih prijimali z rokavicami, to si naj zapomnijo. Proti Sokolu najlažje nastopimo z ustanovitvijo Orla. Kajti mladino vleče ta telovadna organizacija in ako imamo v kakšnem kraju dobro razvitega Orla, Sokoli ne bodo imeli tal za svoje delovanje. Ako pa imajo kje že svoje društvo, bo polagoma izginilo, če se ustanovi Orel, ki ga vodi spreten vodja.

Orjuna ni našla med kmetskim ljudstvom nobenih privrženecv, pa tudi po mestih se ji je pridružila samo takozvana «mularija», to so večinoma mladi ljudje, ki so pribežali iz krajev, zasedenih od Italije. Mesto, da bi nam bili hvaležni za gostoljubnost, s katero smo jih sprejeli, nas hočejo strahovati s svojim zločinskim divjanjem. Naše ljudstvo boče najlepše obračunalo z njimi, ako jim povrne tako, kot zaslužijo. Sicer bo pa Orjuna tako kmalu zaspala, ker je s propastjo demokratov izgubila svojo glavno oporo. Ako torej natančno pogledamo, vidimo še vse polno demokratskih gnezdn, ki katera lahko ti opirajo svoje delovanje, in dokler te ne bomo uničili, naša zmaga ni popolna. Zato pa moramo vsi na delo, da izvojujemo še ta zadnji boj, ki ne bo težak, samo organizirano se mora izvršiti. Tako bomo z bojkotiranjem in z vztrajnim delovanjem naši stranki pripomogli do popolne zmage in potem si bomo uredili Slovenijo, kakor bo volja našega ljudstva.

Kaj bo z draginjo?

Cene zopet rastejo. Namesto, da bi draginja padala, se polagoma dviga. Sladkor stane že nad 100 kron kilogram, moka se je dvignila zopet za 2 K pri kilogramu, meso in mast še višje. In tako roma draginja dan za dnem dalje in dalje. To je pesem pogina za male in srednje stanove. Mnogim je to celo pesem smrti...

Ljudje se povprašujejo: Zakaj se draginja ne odpravi? Zakaj vlada v Beogradu ničesar ne ukrene proti draginji? Kje so poslanci, da ne nastopijo proti dviganju cen?

Zdi se mi potrebno, da odkrito povem našim ljudem, kje leži glavni vzrok vedno dvigajoče se draginje. Naši nasprotniki namenoma šunijajo ljudi, češ: «klerikalci so pri volitvah zmagali, a draginje nočejo odpraviti». Ne bom se kregal z bedastimi kričarji nasprotnih strank, ampak raztolmačiti hočem samo, kdo je prav za prav v novejši dobi kriv, da se draginja dviga.

Od 28. novembra 1920 (po volitvah v narodno skupščino) so bili na vladi v Beogradu poleg radikalov pred vsem demokrati (liberalci) in samostojneži. Naša stranka z dr. Korošcem že od jeseni leta 1920 ni bila v nobeni vladi. Ko je bil dr. Korošec na vladi, je bila valuta, denarna vrednost štirikrat boljša kot danes. Tudi cene so bile za toliko nižje. Kilogram moke je stal za časa, ko je bil dr. Korošec v imenu Slovenske ljudske stranke v ministrstvu, samo 4-6 K, kg soli 3-4 K, sladkor 28 do 36 K. Kakor hitro pa so prišli po volitvah leta 1920 v beograjsko vlado Kukovec, Pucelj, in Žerjev je strahovito padala valuta (vrednost našega denarja) od dneva do dneva, a draginja vsem živlenskimi potrebščinam je vzrasla v neznosne višine. Zakaj? Ker je dose-

danja vlada gospodarila, kakor če postaviš kozla za vrtnarja. Razmetavala je milijarde in milijarde za nepotrebne stvari, a trpeče stanove, invalide, viničarje, delavce, železničarje in državne nastavljenice je tirala v neznosno bedo. Tega nihče ne more tajiti. A da je valuta padala, draginja pa rasla, je še drugi vzrok: nam Slovencem in Hrvatim bi radi demokrati po svojem komandantu Pribečeviću s silo vzeli vse pravice in nas kot narod ugonobili.

Vsled tega je nastala splošna nezadovoljnost med slovenskim in hrvatskim narodom. Za te stvari je vedel tudi zunanji svet (naši sosedi) in vsled tega je padla vrednost našega denarja. Kar si pred 28. novembrom leta 1920 dobil za eno krono, moraš plačati danes po krivdi ničvrednih demokratov 5 do 6 K.

Draginja se ne da odpraviti s kakim predlogom ali interpelacijo, ki bi jo staval poslanec v državnem zboru. Tudi se ne dajo znižati cene najpotrebnejšim predmetom umetnim potom s kako ministrsko ali policijsko naredbo, oziroma postavo. Draginja bo padla šele tedaj, ko bodo državni v Beogradu se sporazumeli z nami Slovenci in Hrvatim. Ko se bo dosegel med vsemi tremi brati pravi sporazum in se nobenega ne bo več pritiskalo ob steno ne politično, ne gospodarsko, tedaj se bosta naselila zadovoljnost in mir v našo domovino. To bo videl zunanji svet (Amerika, Anglija, Francija) in vrednost našega denarja bo poskočila kvišku, draginja bo pa padla.

Za tem ciljem so šli tudi pametni politiki in državni v naši domovini. Sklenili so v Zagrebu, da bodo odslej prenehale razprtije med nami in da dobijo Slovenci, kar želijo, Hrvati svoje pravice in ravnotako vsi drugi teptani v naši državi. Pametni Srbi so prišli do prepričanja, da po poti sovraštva, na katero so državo speljali demokrati, preti nam vsem propast. Ko se je zunaj naše domovine izvedelo za začasni sporazum v Zagrebu, ki so ga sklenili odposlanci iz Beograda z dr. Korošcem, Radičem in Spahom, se je valuta takoj dvignila.

Ko bi naj v Beogradu prišlo po prvi seji novoizvoljenih poslancev do končnoveljnega sporazuma, so nastopili zopet demokrati in so pri kralju hujskali proti temu, da bi se sklenil mir s Slovenci in Hrvatim. Po vsej sili hočejo demokrati s svojim nasilnežem Pribečevićem zopet vladati po starem kopitu in s pomočjo sile in bajonetov strahovati Slovence in Hrvate.

Nasledek te za državo nevarne igre je, da vrednost našega dinarja zopet pada, a draginja se opetovano — dviga in dviga. Tega so krivi Pribečevići demokrati, ki ne marajo bratskega sporazuma, ampak samo kruto silo in bajonete.

Demokrati so sicer v parlamentu osamljeni. Od 313 poslancev šteje njih klub samo 52 mož. A za sedaj so si znali pridobiti uplivne osebe na dvoru in nekatere beograjske generale. A prav gotovo je, da dolgo ne bodo ostali na površju.

Kakor hitro bodo demokrati izgubili upliv in ne bodo imeli nobene besede pri vladi, se bodo uredile na boljše notranje razmere. Uselila se bo zadovoljnost, nastal bo red in mir in to je edino sredstvo za zboljšanje valute ter za padec draginje.

Demokrati so kakor požrešne kobilice. Kamor se pogubonosne žuželke vsedejo, ugonobijo vse zelenje. Ta

Zamorec je odskočil za trenutek, bolj začuden ko prestrašen nad nepričakovanim izbruhom. Nato pa je nevoljno zarenčal, potegnil nož iz svojega dolgega, širokega rokava in je sunil Browna pod dvignjeno roko —

Brown se je sesedel in zakašljaj — in kašljaj je kakor kašlja človek, ki se mu je pri jedi zaletel grizljaj, divje, nepretrgano, sunkoma, rdečica na licu se mu je izpremenila v motno blede barvo, v prsih mu je vrelo, prijel se je za usta in se je zvrnil v pesek —

Črnci je živinsko-zadovoljno zarenčal in vtaknil nož nazaj v svoj široki rokav, polkovnika pa, ki je blaznel od onemogle jeze, so zagrabili Arabci in ga vlekli k njegovim tovaršem. Zvezali so mu roke z močno vrvjo in končno je v bridkem molku tiho obležal poleg znorelega Stuarta —

Headingly je šel in Brown je šel in plašne oči nesrečnih ujetnikov so hodile od enega do drugega in se popraševale, kateri izmed veselih, razposajenih «izletnikov» pride prvi spet na vrsto — Dva sta že bila mrtva in enemu se je zmešalo —

«Izlet se je bližal vrhuncu —

Francoz Fardet je sedel sam zase, s komolci se je naslanjal na kolena, z dlanjo si je podpiral brado, obupno in tužno je zrl ven v prazno puščavo —

Hipoma pa je Belmont videl, da je skočil po koncu in napeto poslušal, kakor pes, ki čuje nekoga prihajati. Pesti je stisnil, stegnil vrat in nepremično strmел na vzhod v puščavo.

Belmont je šel za njegovimi očmi in — da, da, tam daleč zunaj se je nekaj premikalo — Opazil je blesk orožja in nekaj kakor bela obleka se je zasvitalo v mraku. Beduin, ki je stražil na bližnjem griču, je dvakrat zasukal svojo kamelo — znamenje menda, da se bliža nevarnost — in je ustrelil v zrak.

Ni še zamrl strel tih puščavi, že so bili vsi v sedlih, Arabci in črnci. Še hrip, in kamele so bile na nogah in vsa črta se je pomaknila proti kraju, odkoder se je bližala nevarnost. Nekaj beduinov je obstopilo ujetnike in naboje so si vtaknili v puške, — pomenljivo migljaj, naj se nobeden ne gane —!

«Sveta nebesa —! to so ljudje na kamelah —!» je vzkliknil Cochran in napenjal oči. «Mislim — pričam sem, da so naši —!» V svoji zmedenosti in raz-

ko ugonablajo tudi demokrati v naši državi vse, kar bi lahko dvignilo dobrobit in zadovoljnost ljudstva. Demokrati so kobilice, ki žrejo valuto in zapuščajo bedo in draginjo. Če hočemo v naši državi zboljšati razmere za srednje in male stanove, moramo ugonobiti najprej politične kobilice v Jugoslaviji. To so pred vsem demokrati pod vodstvom Pribečevića, Davidoviča, Žerjava in Kukovca. Za sedaj druge rešitve ni. Kar hujskajo demokratski časopisi «Tabor», «Jutro», «Nova Doba» in «Domovina», je vse zlagano in izmišljeno.

Zavarovanje poljskih delavcev.

Okrajna glavarstva pošiljajo občinam dopise, glasovno mkaterih zahtevajo, da se morajo prijaviti v svrhu zavarovanja za nezgode vsi delavci, tudi dninarji in posli na deželi. To razlaganje zakona po okrajnih glavarstvih ni pravilno. § 6 zakona o zavarovanju delavcev namreč točno pravi, da so prosti zavarovanja poljedelski delavci in posli. Naj se župani in prizadeti posestniki sklicujejo na to določilo.

Demokrati so pred volitvami zagnali siloviti vrišč, češ, poslanci SLS so glasovali in govorili za ta zakon. Istina pa je, da so naši poslanci glasovali principijelno proti vsem zakonom, ki jih je predlagala demokratsko-samostojno-radikalna vlada. To povedo dovolj jasno stenografični zapisniki zakonodajnega odbora in narodne skupščine. Pač pa je res, da je v seji zakonodavnega odbora dne 2. decembra 1921 predlagal poslanec Samostojne, da se k členu 6 pridene dostavek, da se morajo zavarovati tudi stalni poljedelski delavci. Dotično Drogenikovo besedilo se glasi: «Stalni poljedelski delavci in uslužbenci so podvrženi istemu načinu obveznega zavarovanja in so istotako podvrženi obveznemu skupnemu organizovanju. Minister socijalne politike ima na log, da v roku enega leta to izvede.» Ta Drogenikov predlog je sprejel minister dr. Kukovec in je doslovno izjavil: «Jaz sprejemam predlog g. Drogenika v členu 6, kakor je predložil in tudi, da se utrdi rok enega leta.» — Kdor tega ne verjame, naj prečita stenografični zapisnik zakonodajnega odbora, I. del, stran 401 in 402.

Mi bi o stvari ne pisali tako obširno, ako ne bi demokrati in samostojneži kričali, češ, «klerikalci» so zaskrivili, da se sedaj kmetsko ljudstvo razburja s tem zakonom. Žerjav in Kukovec sta pred volitvami izdala kar cele bukve laži o tem zakonu. Sedaj je dokazano, da so ta polovičarski zavarovalni zakon zakrivili demokrati in samostojneži. Kukovec ga je kot minister soc. politike izdelal in predložil, Drogenik je zanj govoril in staval celo prejemenjeni dodatni predlog, katerega je Kukovec sprejel in potrdil.

Dobili smo obadva na laži: dr. Kukovca in Drogenika.

Kar se pa tiče zadeve zavarovanja, pa stojimo na našem starem krščanskem stališču: nezgodno in starostno zavarovanje mora enkrat priti. A ta zakon mora biti tak, da bo res koristil ljudstvu. Sedanjí Kukovec in Drogenikov zavarovalni zakon pa je tako ustvarjen, da se drži v pisarnah zavarovalnice ogromno število uradništv, ki požre polovico zavarovalnih prispevkov. Gospodar in zavarovanec pa pravzaprav od te šušmarije nimata nič drugega, nego visoko plačevanje in nepotrebnost šikaniranja.

burjenosti je tako dolgo vlačil in trgal vrvi na rokah, da so se zrahljale in zdrknile na tla.

«Hiteli so — bolj nego sem računali!» je dejal Belmont in oči so se mu bleščale izpod košatih obrvi. Celi dve uri prej so prišli, nego sem jih pričakoval. — Hej, gospod Fardet, — sedaj je vse dobro, kajne?»

«Urá —! Urá —! Dobro! Prav dobro! — Živijo Angleži! Ziveli Angleži!» je kričal Fardet, ko se je čelo karavane prikazalo med skalovjem.

«Poslušajte, Belmont!» je vpil Cochran ves razvnet. «Tle ljudje nas bodo nemara hoteli postreliti, ko vidijo, da stoji stvar slabo zanje! Poznam jih in pripravljeni moramo biti tudi na to! — V danem trenutku pograbite vi tistegale človeka, ki je slep na ene oko, jaz pa se lotim onegale črnega orjaka, če mu bom le mogel z rokami do vratu. Stephens, vi storite, kar vam je mogoče! Vi, Fardet, kajne, saj razumete, — tele ljudi moramo pobiti preden nam utegnejo škodovati. Vi, dragoman, razložite Sudancema, da morata biti pripravljena, — ampak — ampak —!»

Besede so mu zamrle v nerazumljivem godrnjanju in parkrat je težko požrl, kakor bi ga dušilo v grlu.

«Saj — niso — Angleži, — to so — beduini —!» je rekel končno z ubitim glasom —

To je bil najbridkejši trenutek v tistem bridkosti polnem dnevu —

Srečni Stuart, ki se ni ničesar zavedal! Sedel je na tleh, s hrbtom naslonjenim na kamelo, ter se tiho smejal samemu sebi, kdove kake srečne misli so mu rojile po zmedenih možganih —. Obraz mu je plamenel od vročine, pa je bil nabran v zadovoljive gube.

Toda njegovi tovariši, kako potrti, kako pobiti so bili!

Zenski sta jokali, in v nemi bolesti, ki je tudi solze ne morejo več tešiti, so se moški obračali vstran od tega prizora, stiskali onemogle pesti in brezupno strmeli v neusmiljeno puščavo. Fardet se je vrgel na tla in krčevito ihtenje mu je stresalo telo.

Streli so zadoneli v pozdrav novodošlim in ti so s streljanjem in vpitjem odgovarjali in mahali s puškami in sulicami. Kakih trideset jih je bilo. Nosili so rdeče turbanie in bele rjavo prižaste burnause iz ovčje volne s kapuco čez glavo. Eden je vihtel belo zastavo z arabskim napisom v škrlatno rdeči barvi.

(Dalje prihodnjik.)

Odrinili bi torej, je računal, iz Wadi Halfe najpozneje ob petih zvečer in jezdili bi vso noč. In ponoči se v puščavi potuje nagleje ko pa v vročini dneva. Najmanj ena ura bo minula da bodo derviši spet na poti —. To bi pomenilo, da so zasledovalci pridobili celo uro. Njihove živali so spočite, kamele dervišev pa utrujene, — jutri morebiti —

Njegova razmišljanja je prekinil strahoten prizor. Vrh najbližjega griča se je prikazal polkovnik, kakor besnel je divjal in dva Arabca sta ga držala za roke. Njegov obraz je bil ves rdeč od jeze in razburjenja in kakor blazen je suval in otepel krog sebe, da bi se rešil trdih pesti.

«Morilci! — Prokleti morilci!» je kričal. In ko je zagledal tovariše, jim je zavpil: «Belmont! Ubili so Browna —!»

Zgodilo se je pa tole.

Jezen na samega sebe in na svojo razdraženost je zapustil Cochran Belmonta in Mansurja in odšel preko bližnje peščene sipine. V jami onstran griča je našel gručo ljudi, ki so se suvali in prerivali in jezno vpili. Sredi med njimi je zagledal Browna. Bled je bil, njegove oči so mirno pa zaničljivo gledale, malomarno je stal med kričajočimi beduini.

Pravkar so mu preiskali žepe in pripravljali so se, da mu strgajo obleko s telesa, v nadi, da še najdejo kaj več, kar je morebiti skril. Oduren črnci s srebrnim obročem v ušesih mu je žlobudral nerazumljive besede in se mu je režal v nepremični obraz. Mirno obnašanje diplomatovo, njegove hladne, zamišljene oči so mu dajale nekaj junaškega, nadčloveškega, tako se je zdelo polkovniku.

Odpeli so mu suknjo, zamorčeva črne pest je šinila kvišku in mu raztrgala srajco od vrata do pasu. —

In ko je čul brezsrčni rrrrsk in so se ga dotaknili odurni črni prsti zamorčevi, — tedaj se je rahločutni mestjan, ta dovršeni kulturni izobraženec devetnajstega stoletja mahoma izpremenil v sirovega divjaka. Obraz mu je zardel, zobje so se mu zableščali in njegove oči — te mirne, malomarne oči, ki so gledale vedno tako hladno in prezirljivo, — so sršale strele.

Planil je na zamorca in ga je udaril, zopet iznova udaril v njegovo široko, črno lice. Slabotni so bili njegovi udarci — z dlanjo ga je bil — pa jezni so bili, razdraženi, divji —

Zakon za starostno in nezgodno zavarovanje se mora upeljati v naši državi tako moderno kot v Nemčiji ali v Angliji. Kukovčev in Drogenikovo šušmarstvo pa odklanjajo gospodarji in delavci. F. Z.

Politični ogled

DRŽAVA SHS.

S tem, da vsi odločujoči politični činitelji priznavajo dejstvo, da smo trije narodi, ki sami odločamo o svoji usodi in ki ne moremo trpeti nobene nadvlade, je že veliko doseženo in pot do sporazuma je odprta, če se med radikalci ne bodo našli trmasti zagovorniki tiste politike, na kateri so se ubili demokrati. Demokrati so vodili politiko nasilja, ki je hotela pod imenom «narodnega edinstva» slejkoprej vse posrbiti. Ta politika se je odklonila od vseh treh strani: od slovenske, hrvatske, pa tudi od srbske. S tem, da so vrgli demokrate iz vlade, so napravili radikali lep korak naprej, če pa ne bi hoteli napredovati po poti do sporazuma, potem seveda se tudi ne bodo mogli dolgo držati, ker predstavniki enega samega naroda ne morejo dolgo vladati nad tremi narodi.

Demokrati v opoziciji kar besnijo in so popolnoma pod komando Pribičeviča, ki jih vodi in hujska od ene napake do druge ter bo kmalu izigral vso zaslonbo, ki so jo demokrati še imeli med srbskim narodom. Pri volitvi verifikacijskega odbora so uprizorili demokratje pravi divjaški kraval z vpitjem, ropotanjem ter drugimi izgrebi, ko se je pa verifikacijski odbor sestel, so stavili take zahteve, da se je vsepovprek zgražalo. Najrajše bi bili razveljavili vse nedemokratske mandate in so proti vsem nedemokratskim mandatom priglasi celo vrsto pritožb. Odbor pa je vse pritožbe demokratov zavrnil kot neutemeljene, ker je bilo razvidno, da demokratom ne gre toliko za stvar, ampak za golo nagajivost in za zavlačevanje parlamentarnega dela.

K nalogi vlade v pogledu rešitve nujnih vprašanj, kakor je uradniško in invalidsko, je izjavil finančni minister dr. Stojadinovič, da se mora vse to združiti v varčevanjem in pa s spremembo davčnega zakona. — Uradnikov je preveč po vseh uradih, nepotrebnih se morajo odpraviti, da se lahko boljše plača one, ki so potrebni in res delajo. Davčni zakon se mora čimprej rešiti za celo državo. Državni dohodki se morajo povišati in minister pravi, da po obdavi tistih, ki lahko plačajo, in teh je v državi še mnogo. Vlada se bo bavila tudi z vojaškim zakonom, glede tega se še pa nihče ni izjavil, da bi bilo potrebno varčevati in znižati.

Med drugimi finančnimi zakoni, ki se bodo predložili narodni skupščini, je navedel dr. Stojadinovič državni proračun za 1923-24. Ta proračun bo znašal 10 milijard, izredni izdatki 1 milijardo, likvidacijski proračun 2 milijardi, skupaj torej 13 milijard dinarjev. Od tega je en del že izplačan in se bo samo definitivno vključilo med naknadne izredne kredite in likvidacijski proračun. Dosedaj je izplačanih 1 in pol milijarde dinarjev, treba je sedaj še 11 in pol milijarde dinarjev kredita. V pošteve pridejo vsi državni dohodki, pozabilo se ne bo tudi na povišanje državnih taks.

Dosedaj še dela sam verifikacijski odbor in dokler ta svojega dela ne dovrši, — kar se bo pa zgodilo te dni, se skupščina ne bo sestajala in tako se sedaj še ne da reči, kako misli Pašič postopati glede obljub, ki so jih dali radikalni zastopniki v Zagrebu.

Na zunaj naša vladna politika tudi ne kaže sprememb, samo napram Bolgariji so odnosi malo boljše. Beograjska vlada je začela priznavati, da je vlada bolgarskih zemljoradnikov v resnici miroljubna. Z Grško in Rumunijo goji Beograd še vedno veliko prijateljstvo in zavezništvo, četudi se našim ljudem v Grčiji silno slabo godi in četudi je neki rumunski minister v Rima brezobzirno in krivično govoril proti našim zahtevam v jadranskem vprašanju.

BOLGARIJA.

Zavezniška komisija za vojne odškodnine je Bolgariji odobrila vse olajšave pri plačevanju vojnih odšodnin, kakor je bolgarska vlada pred par meseci prosila. To je dobro znamenje zaupanja, ki ga uživa nova Bolgarija v svetu. — Bolgarska vlada bo predložila novi skupščini zakon o komuni, po katerem se za vse komunistične organizacije po državi ustanovljajo komune, tako, da bo vso imetje in delo bolgarskih komunistov upravljeno po komunističnih načelih. S tem hoče vlada prisiliti komuniste, da se izkažejo v praksi, ter misli, da bodo poskusi komunističnega gospodarstva slabo izpadli in da bo tako stranka izgubila svoje pristaše.

OBMEJNI SPOR MED ČESKO IN MADŽARSKO.

je končan. Na meji je bil ubit neki češki finančni uslužbenec in češka vlada je radi tega zaprla mejo meneč, da je za tem umorom kaka protičeška akcija ogrskih fašistov. Sestala se je komisija, ki pa umoru pripisovanega značaja ni potrdila in tako se je meja zopet odprla.

FRANCOSKO-NEMSKI SPOR.

Nemčija je zaveznikom predlagala v vojno odškodnino 30 milijard zlatih mark, ki naj bi se plačale v letnih obrokih in deloma tudi iz mednarodnega posojila. Francoska vlada z belgijsko odločno odklanja to ponudbo ter vstraja pri nadaljnjem zasedanju Poruhuja. Italija smaptra nemško ponudbo za resno in dobro podlago pogajanj. Amerika je istega mnenja, povdarja pa, da se neče v nobenem oziru mešati v ta spor.

Anglija se noče prav izjaviti. Izvrševalni odbor Društva narodov je pa soglasno sklenil, da je spricho nemške ponudbe nastopil trenutek, ko mora angleška vlada poseči v nemško-francoski spor. Angleška naj

predlaga v zvezi z reparacijskim vprašanjem rešiti tudi vprašanje mednarodnih dolgov. Vprašanje varnosti mej in omejitve sedanje oborožene moči naj se izroči Društvu narodov in Nemčija naj nemudoma postane član sveta, ki bo uredil ta pereča vprašanja.

NOVO ŽIVLJENJE.

Krog nas se širi mladi maj — s tisočeriimi pesmimi nam poje in se nam smeje v svojih tisočerihi pisanih barvah. In življenje klije vsepovsod, novo življenje po mrzli zimski smrti. Po skrbno zasejanih njivah brsti novo življenje, ki so ga zbudili kmetičevi trdi žulji in vroči znoj. In tisoč škrančkov se dviga v nebo in prosi s svojimi živimi glasovi Stvarnika, naj blagoslovi te brsteče njive — znoj in trud pridnega kmetiča. Kmetičevo srce pa je polno zadovoljne radosti — v brstenju svojih njiv vidi božji blagoslov; na cvetečih drevesih ga čuti in v ranih jutranjih urah sluti božji dih, ki veje preko rosnega polja in blagoslovlja njegov trud, njegov znoj in skeleče žulje. Čez toliko dni pa se pokaže sad — iz božjega blagoslova vzbrsti, iz gorkih molitev priklje, iz silnega zaupanja v božjo pomoč vzraza tisti tisočeri sad. In pozabljeni bodo divje skrbi — znoj in žulji bodo pozabljeni — in kmetič bo vriskal vesel ob dozorelih njivah in bo spravljal v kašto bogate sadove, ki so vzrastli iz njegovega truda in božjega blagoslova.

Maj, maj cvete po božji naravi. A maj cvete tudi po srehi vesoljnega slovenskega naroda. Po srednjih letinah preteklih let nam je zacvetela letos pomlad, kakor še nikoli. Ves narod stoji v enem silnem taboru — v vsakem sreču moč, samozavest, pogum in odločna volja. Ob volitvah smo se strnili, pokazali smo svojo enadusnost in mogočno voljo, da si obdelamo sami svojo zemljo in jo posejemo z lastno setvijo. In zasejali smo to zemljo in prišel je maj. Seme je vzbrstelo in v našem političnem življenju klije na novo vse, klije in se razvija z mladimi, krepkimi močmi in poganja visoko in lepo med svet. To je naša setev, ki smo jo zasejali v zgodnji pomladi ob volitvah. Setev se bo razvijala dalje, lepo in krepko. Kajti v naših vrstah ni političnih slabšev in omahljivcev. Vsakdo stoji trdno in neomajano na svojem mestu in neguje svojo setev. Mogoče pride še veliko neurje — a setve nam ne bo moglo zatreti. Kajti z nami je moč in zavest celokupnega naroda; z nami je božje in človečansko pravo, pred kojim razbегne vsako neurje kot megle pred toplim majskim solncem. Mi pa smo mirni in gledamo z mirnim zaupanjem na našo politično setev. Maj je še — čas velikega in krepkega brstenja. A čez toliko dni pride jesen — setev dozori in mi požanemo svoje sadove. Naši so sadovi — in mi smo želi, kar smo sejali v svoji odločni volji in v svojem pravu. Želi smo svojo samoupravo in svobodo; a te žetve si ne damo uropati od nikogar in nikdar!

J. V.

ZOPET BI NAS RADI STRAŠILI Z REKVIZICIJO ŽIVINE IN VOZOV.

(Dopis z dežele.)

Vojaška oblast zahteva letos od nas kmetov, da moramo pripeljati vso živino (menda tudi svinje in ovce ???) ter vozove z vprego vred na gotov kraj, kjer se jih bo klasificiralo, oziroma vzelo za vojaške potrebe. Prejšnja leta so take klasifikacije bile n. pr. za mariborsko glavarstvo na 26 krajih, torej v vsaki župniji. Za letos pa razpisujejo take klasifikacije za mariborski politični okraj samo na šestih mestih. Za cel šentlentski okraj bi se moralo prignati živino na en dan samo na eno mesto, isto za cel slovenjebistriški okraj. To je naravnost nemogoče in je popolnoma neizvedljivo. V najhujšem delu bi naj kmetje gonili živino cel dan daleč in tam čakali dva do tri dni, prej ko bi prišli na vrsto.

Prosimo gospe poslance, da se za to zadevo prav energično zavzamejo. Če se že klasifikacija ne da preprečiti, vsaj naj se odredi zopet toliko krajev za klasifikacijo kot prejšnja leta. Za oddajo pa mi kmetje nimamo ne živine, ne vozov in ne vprege.

Slišimo, da se bo v državnem zboru letos razpravljalo o novem vojaškem zakonu. Že vnaprej priporočamo gospodom poslancem, da se mora vojaški zakon tako spremeniti, da klasifikacija ali oddaja živine in vozov na vsak način odpade. Naj si vojni minister namesto nepotrebnih kanonov nakupi potrebno živino in vozove.

Iederske novice.

Duhovniške in cerkvene vesti. Dne 1. majnika je slavil pri Sv. Križu pri Slatini tamošnji g. nadžupnik 25 letnico pastirovanja pri Sv. Križu. Proslavitev 25 letnice se je izvršila na slovesen, pristrčen in pomenljiv način — znak, kako se je priljubil blagi g. nadžupnik v dobi 25 let faranom. V cerkvenem nagovoru je proslavil jubilaanta gospod prof. Vreže iz Maribora. Na predvečer slavnosti so počastili slavljenca slatinski ognjegasci z bakljado, in pevski zbor mu je zapel nekaj pomenljivih pristrčnih pesmic. Drugi dan po cerkve nem opravilo se je poklonila slavljenecu šolska mladež z nagovori, učiteljsvo, odbor zdravilišča, različna društva, dekanija in tudi druga duhovščina. Stari prijatelji iz Slatine so darovali gospodu nadžupniku palico s srebrnim ročajem in lepo svoto kot priboljšek doma čim revežem. Vrlemu rodoljubu in jubilaantu gospodu Korošču častita k pomenljivi slavnosti tudi politično-gospodarski starosta «Slov. Gospodar», katerega je svojčas na občno zadovoljnost čitateljev urejeval gospod jubilaant cela 4 leta. — Mašniško posvečenje se bo letos vršilo v Mariboru, 26. maja se bo delil dijakonat, 29. junija pa bodo diakoni posvečeni v duhovnike. — Žup-

nijski izpit so napravili sledeči gg. kaplani: 1. Čirič Anton pri Sv. Barbari v Slov. gor. 2. Jurak Peter, vikar v Celju. 3. Mikolič Jurij, kaplan v Lučah. 4. Osterc Fran, kn. šk. uradnik. 5. Pirš Alojzij, kaplan v Gor. Gradu. 6. Rantaša Anton, kaplan v Selnici pri Mariboru. 7. Sajović Jakob, kaplan v Gor. Radgoni. 8. Vajda Julijan, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine. — Meseca majnika se bo delila po naši škofiji sv. birma in sicer kakor vedno, najprej na binkoštno nedeljo v Mariboru. Za Mariborom pride na vrsto slovenjebistriška dekanija, kjer bo birma 21. maja na Spod. Polskavi, 22. maja v Slov. Bistrici, 23. maja v Poljcanah, 24. maja v Makolah. Za Slov. Bistrico pride na vrsto dekanija Vuzenica in sicer v Vuzenici dne 27. maja, v Vuhredu 28. maja in v Ribnici 29. maja. Začetkom julija še bo birma tudi v dekanijah Konjica in Novacerkev. Bivši tržaški škof Karlin, ki pri nas sedaj tudi birmuje, se pripelje dne 2. junija na Ptujsko goro, kjer se bo vršila slovesna blagoslovitev novega dela okrajne ceste Ptuj-ska gora—Ptuj. — Dne 3. junija bo na Ptujski gori tudi birma. Za vse dušne pastirje v naši lavantinski škofiji je važno, da se bo vršil občni zbor «Vzajemnosti» najbrž prvi teden meseca junija. Novembra lanskega leta je namreč tudi naša duhovščina si ustanovila po vzgledu drugih škofij stanovsko društvo «Vzajemnost». Pravila prejšnje Družbe duhovnikov so se prilagodila «Vzajemnosti» in ta spremnjena pravila je vlada odobrila te dni.

Upravništvo opozarja p. n. občinstvo, da odgovarja na razna vprašanja, posebej glede oglasov le takrat, ako je za odgovor priložena poština. Vse inseratne zadeve se naslavljaajo na upravništvo, ne na uredništvo, ker v zadnjem slučaju se poslovanje le zavlačuje. Inserati, ki ne pridejo vsaj dva dni pred izdajo «Slov. Gospodarja», torej do torka, ali v slučaju, da je četrtek praznik, do ponedeljka v roke upravnistva, se navadno ne morejo več upoštevati.

Somišljeniki in pristaši. Mesec majnik uporabite v to, da dvignete svoj težko prisluženi denar iz demokratskih zavodov in ga naložite v naše Posojilnice. Demokratski denarni zavodi podpirajo Orjuno in nam nasprotno časopisje, ki še nas vedno prodaja beograjskemu centralizmu. Pošten in miroljubni Slovenec, spametuj se, in ne spletaš si orjunskega in centralističnega biča z lastnim denarjem. Tudi onim trgovcem, ki imajo po svojih trgovinah kot uslužbenec nastavljeni orjuncje ali Sokole, obrnite hrbet in kupujte pri trgovcih ki so poštene in dobri naši pristaši.

Največja nesreča za Slovenijo so bili že od nekdaj pa do danes takozvani napredni (liberalni — demokratski) advokati. Ti advokati je svobodomislec so že od nekdaj brezvestno odirali slovenskega kmeta, ki se je zatekal pod njihovo pravno zaščito. Danes so ti advokati največji priganjači centralizma, Sokolov in Orjunc. V vsakem večje kraju imamo pa tudi po enega in več odvetnikov, ki so vsega zaupanja vredni in trdni naši pristaši, da celo voditelji priprostega slovenskega ljudstva. Vsak naš pristaš in somišljenik mora imeti tolikan strankarske zavesti, da se v pravnih potrebah ne bo zatekal k demokratskim advokatom, Sokolom in Orjuncem, ampak k našim pristašem. Ako se bodo začeli naši ljudje izogibati hišam demokratskih advokatov, potem bodo postali ti kmalu ponižnejši in se ne bodo upali našega dobrega ljudstva zastrupljati potom demokratskega časopisja, Sokola in Orjunc. Slovenski kmet, obrtnik in delavec, torej ven z denarjem iz demokratskih zavodov in obrni hrbet orjunskim trgovinam in sokolskim advokatom. Takozvana napredna-frakerska gospoda bo že postala ponižna, ako jo bomo pošteno pograbili za žep.

Mariborski orjunci napadajo po mestu, železnici in okolici mirne naše pristaše. Oblasti se za te napade niti ne zmenijo ne, radi tega pa raste greben tem pretepečem, ki so postali neznosna nadloga za mesto in okolico daleč na okrog. Mariborski orjunci pravijo, da bodo zaželi svoje razbojniške nazore tudi tiščati venkaj na deželo in nameravajo prirejati po nedeljah in praznikih svoje tolovajske izlete po mariborski okolici. Fantje in moške na deželi bodo že sami uganili, kaj treba storiti s temi izletniki, ki v organiziranih bandah pretepevajo do krvi mirne ljudi, ki niso policajdemokratje. Oblasti nočejo proti divjaštvom Orjunc storiiti nič, torej bo moralo miroljubno ljudstvo seči po samopomoči.

V politični grob so ju položili. Volilna pogorevščina je spekla v najbolj živo oba slovenska policajdemokrata dr. Kukovca in šibo božjo Slovenije dr. Žerjava. Za vsako ceno sta si hotela prigoljufati poslanske mandate, a pri volitvah nista dosegla količnika in torej nista postala poslanci. Ker torej Kukovec in Žerjav nista bila izvoljena, sta se pritožila na Beograd, kjer sedaj zboruje takozvani verifikacijski odbor, katerega naloga je, odobriti ali zavrniti razne poslanske mandate. Mandati v Sloveniji so vsi odobreni in potrjeni in tudi pritožbi dr. Kukovca in Žerjava je že obravnaval verifikacijski odbor. Dr. Kukovčevi pritožbi se je smejal celi odbor, ker se je dr. Kukovec pritožil radi tega, češ, da je bil na SLS listi križ v slovenskih barvah in dalje, da so politične oblasti v Sloveniji izvajale nasilje napram njegovi osebi in stranki za časa volitev. Pritožbi dr. Kukovca so se smejali in kratkoma zavrnili kot neosnovano, isto se je zgodilo s pritožbo dr. Žerjava. — Glavna voditelja slovenskih centralistov sta torej po končneljavni odklonitvi njunih pritožb položena globoko v politični grob, iz katerega ne bosta več vstala in ta njuna politična smrt bo v veliko in občutno korist cele države! Naj v miru počivata!

Miadeniči! Na binkoštni ponedeljek, dne 22. maja na marijanski shod v Celje! Fantje, ki želijo na shodu govoriti, naj se takoj javijo na naslov: Misijonarji — Celje. Pevski zbori! Med sv. mašo, ki bo ob 9. uri pri

Sv. Jožefu, se bodo pod vodstvom gospoda A. Mihelčiča pele sledeče pesmi: 1. O Bog v nebeški slavi — A. Mihelčič. 2. Ti o Marija — A. Hribar (Slava Brezm.). 3. Presveto Srce Jezusovo — A. Foerster. 4. Lepota Marije Device — L. Belar (Slava Brezm.). 5. Mladeniška — A. Mihelčič (Bogolj. 1908). Prinesite note seboj.

Petnajstletnica mariborskega Orla. Mariborski Orel bo letos praznoval petnajstletnico svoje ustanovitve. On je bil med prvimi društvi, ki so se ustanovila v Sloveniji. V teh petnajstih letih je mariborski Orel pokazal, da se zaveda svoje vzvišene naloge. Letos hoče proslaviti ta jubilej slovesno z razvitjem novega prapora, ki si ga bo nabavil. V septembru bo slovesna blagoslovitev in razvitje prapora, obenem pa proslavitev petnajstletnice.

Invalidski shod v Mariboru, ki bi se naj vršil dne 13. maja 1923 se vsled odloka izvršnega odbora v Ljubljani preloži. Medaj se bo isti vršil, bo pravočasno nannanjeno. — Udruženje vojnih invalidov v Mariboru.

Letošnje glavno cepljenje za občini Krčevina in Lajtersberg se vrši v petek, dne 18. maja točno ob 9. uri v Krčevinski šoli. Pregled bode teden pozneje ob istem času in na istem mestu. Vsled odloka zdravstvenega odseka v Ljubljani se vrši ob enem z glavnim cepljenjem prisilno cepljenje vseh onih, ki tekom zadnjih pet let niso bili cepljeni, ali ki še sploh niso bili cepljeni ali, ki nimajo vidnih znakov cepljenja. Vsak, ki je za cepljenje obvezen, a ki bi se cepljenju brez tehtnega vzroka odtegnil, se bode kaznoval z globo do 1000 kron, oziroma z zaporom do 6 tednov.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Čudne poštne razmere vladajo v Slovenskih goricah. Pošto dobimo uradno iz Maribora vsak teden trikrat, to je v ponedeljek, sredo in soboto. Tako je za nas navadne ljudi, ki se prištevamo k SLS. Nam pripelje «Slov. Gospodarja», ki se odda pošti v Mariboru že v četrtek zvečer, šele v soboto zvečer k Sv. Lenartu, odtod ga poštni seli prinesejo na druge pošte še le v ponedeljek in torek, tako da ga dobimo k Sv. Jurju v Slov. gor. srečno v sredo ali drugi četrtek. Demokratske liste, ozir. demokratsko pošto pa naš avtomobil vzame seboj vsak dan iz Maribora in imamo liberalne liste točno vsak dan pri Sv. Lenartu. Res, čudna ta dvojna mera! Vprašamo, kako dopusti poštno ravnateljstvo, da pošta v Mariboru da dnevno naprej liberalne liste, listov SLS pa ne. Ako pošta uradno pride k Sv. Lenartu le trikrat na teden, potem naj tudi liberalne liste vzame seboj samo trikrat v tednu. Ako pa liberalne liste vzame seboj dnevno, potem naj vso pošto dnevno pelje k Sv. Lenartu. To je najmanj, kar moramo zahtevati, ker je naš denar ravno toliko vreden, kakor liberalni, oziroma veliko več, ker demokrate v Slov. goricah skoro lahko prešteješ na prste ene roke, volilci in davkoplačevalci Slov. ljudske stranke pa štejejo na tisoče! Zato zahtevamo, da se napravi red!

Gibanje Rusov v Vurbergu. Naš hribček je zopet oživel. Posamezne družine prirejajo semkaj izlete in v gradu se mudi nad 50 Rusov. Dr. Okolulak, zdravnik na kliniki v Petrogradu, je otvoril tukaj «sanatorij» ali zdravilišče za bolehe Ruse. Prej je imel imenitni sanatorij v Carigradu, toda po zmagi kemalistov so Rusi zapustili turško prestolico in tudi dr. Okolulak je prišel že meseca februarja na Vurberg. Rusi imajo svoj avtomobil, s katerim prevažajo ljudi in svoje potrebne reči iz Ptuja in v Ptuj.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Kakor je pred 5 leti mučila in morila španska bolezen odrasle, tako se je letos za otroke oglasil drugi morilec, namreč zadušni ali oslovski kašelj. Kašljalo je vse, dojenček v zibelki, šolar s 14 leti, nobenemu ta nevarni sovražnik ni prižanesel; nekatere je kašelj mučil tako hudo, da so se skoraj onesvestili, postali so modri, kakor mrlič, drugi so pljuvali kri od prevelikega napora. Nekemu dečku je celo počila žilica v očesu. Pomoči ni, zdravniki ne vedo zdravila zoper to mučilo, edini pripomoček je toplota. Slabi otroci zato podležejo mukam in tako je ta neusmiljeni morilec mladine zahteval 3 žrtve. Toplo pomladansko sonce je potem pregnalo in deca zopet diha prosto in veselo. — Prejšnji teden so odšli vojaški novinci; veliko jih letos nismo darovali državi, da bi le ti delali čast slovenski domovini tam doli v daljni Makedoniji. — Živimo na meji dveh glavarstev, tujec bi mislil, da se živ krst ne zmeni za nas. In vendar preživljamo tudi mi veliki, od nas dobrih 6 ur oddaljeni Maribor; vsak dan gre iz našega kraja do 900 litrov mleka v mesto, celi lenartski okraj pa ga oddaja vsak dan nad 3000 litrov. Mogoče, da pijete še gospod urednik za zajutrk bolfensko mleko? Naj vam tekne prav dobro.

Smrt priljubljenega moža. Dopis od Marije Snežne na Velki. Mnogobrojna množica ljudstva je spremljala k zadnjemu počitku znanega nam in priljubljenega moža poštenjaka Jožefa Standerke, gostilničarja na Ploderšnici. Priljubljen vsepovsod, nas je moral prehitro zapustiti. Njegovim žalostnim domačim naše iskreno sočutje, tvoja duša pa mirno čakaj, da se zopet snidemo tam, kjer ni smrti in ločitve.

Autopromet Maribor—Sv. Lenart. V zboljšanje poštinih zvez ter prometnih razmer dogovorila se je avtomobilna družba pri Sv. Lenartu z mlekarjo Bernhards v Mariboru tako, da bode tovorni avto te tvrdke, ki vozi v letnem času mleko iz Sv. Lenarta v Maribor prevažal tudi dnevno navadno pošto ter sprejemal tudi potnike po dopustnosti prostora, če isti to želijo. Vendar se zgodi to prevažanje le na lastno odgovornost dotičnih oseb, kar se bode vsakemu potniku še posebej predočilo. Tovorni voz bode prišel dnevno ob 6. uri zjutraj k kolodvorski pošti v Maribor ter odhajal od Sv. Lenarta ob 8. uri 30 min. Avto družbe pa bode vozil kakor dosedaj vsak ponedeljek, sredo in soboto. V istih dnevih

ne bode sprejemal tovorni voz iz St. Lenarta v Maribor nikakršnih potnikov.

Velika nesreča na Dravi. Na Dravi v St. Petru pri Mariboru se je dne 3. t. m. pripetila splavarska nesreča, katere vzrok je že vkoreninjena razvada naših splavarjev, da morajo biti pijani, kadar se s splavom vozijo. Splav, ki je vozil kolje za posestnika Kotasa, je krmaril iz Maribora v St. Peter splavar Stopajnik iz Marenberga. Po splavarski navadi je bil seveda pijan. Na splavu so se nahajale še tri osebe, med njimi neki 9 letni deček, pa nobeden od njih ni bil več krmarenju. Od Maribora do St. Petra je šlo vse gladko, dasi je bilo vsled silno narastle Drave težko voziti. Ko pa je splav v St. Petru hotel pristati, ga je deroča Drava obrnila ter ga odnesla v levo strugo. Kljub vsemu prizadevanju ga krmar ni mogel spraviti v pravi položaj ter je bila velika sreča, da je voda zanesla splav blizu bregu, kjer so vsi razum enega delavca poskakali na obrežje. Ta siromak je stal pri zadnjem krmilu, pa ni imel več časa se rešiti, ker je voda zanesla splav zopet v strugo ter ga gnala proti šentpeterskemu mlinu. Nesrečnež je iz bojazni, da ne pride pod mlinsko kolo, skočil v valove, ter se skušal s plavanjem rešiti. Toda deroča voda ga je zanesla pod vrteče se mlinsko kolo, ki ga je močno poškodovalo. Vendar je plaval še kakšnih 300 korakov dalje, kjer je izginil v valovih. Na rešitev ni bilo mogoče misliti, ker ni bilo nikjer v bližini čolna. Splav je odnesla Drava neznankam, ter se je najbrž razbil. Škoda, ki jo trpi posestnik splava znaša nad 30.000 K. Poškodovan se tudi šentpeterski mlin, v katerega je splav butnil ter je škoda cenjena na 10.000 K. Splavarja Stopajnika, ki je kriv nesreče, ker se je opil, je orožništvo zaprlo.

Velik požar. Iz Šmarja pri Jelšah poročajo: Minuli četrtek smo opazovali v smeri proti Kostrivnici velik požar. Moralo je goreti celo gospodarsko poslopje kakkega premožnega Kostrivničana. Ljudje govorijo, da je do tal pogorela ena hiša in zgorela tudi neka žena. O požaru bomo poizvedeli natančnejše podatke in bomo poročali prihodnjič o nesreči več in natančneje.

Od javnosti penzioniran in bivši samostojni poslanec Ivan Urek iz Globokega pri minulih volitvah ni več kandidiral, ker je itak dobro znal, da bi ga nihče več ne volil. Z Urekom se je naše časopisje radi njegovega divjaštva in lažnjivosti večkrat bavilo, a baš malo pred volitvami je Urek izjavil, da se ne bo več bavil s politiko in radi tega ga naj tudi naši listi pustijo na miru, ker po vsem uničen. Pa kakor vedno, je tudi Urek glede ravnokar omenjene obljube po svoji stari navadi lagal. Pred volitvami je agitiral po Posavju za Samostojno in kjer je le mogel je nastopal proti našim pristašem z nasiljem in sodnijo. Urekov nekdanji najzvestejši prijatelj Kenej mlajši mu je očital pred kratkim avstrijsko ovaduštvo in Urek bi rad ta očitek opral z izjavami v «Kmet. listu». Mi danes pribijemo, da je bil Urek denuncijant (ovaduh) že med vojno in je radi ravno njegovega ovaduštva moral služiti pri vojaki celó vojno njegov najožji rojak, veleposelnik in oče ugledne množestvilne rodbine. Kot ovaduh se je izkazal Urek tudi pod Jugoslavijo kot poslanec, ko je potom interpelacije denunciral beograjski vladi našega bivšega poslanca Skoberneta, češ, da se je pogajal z Radičem in da je treba nastopiti proti njemu z zaporom. Urek torej ni samo avstrijski, ampak tudi jugoslovanski ovaduh. Ako g. Urek ne bo miroval s svojim vtelesnim ovaduštvom, mu bomo natančno opisali, kako je kot poslanec pretepel svojo lastno mater in celo njegovo umazano zadevo s Kenejem mlajšim glede Butlerjevega posestva. Urek se pri vsej svoji orjaški obsežnosti in cvetoči barvi izgovarja, da je živčeno nevarno bolan in da mu je zdravnik svetoval: ali iz politike, ali v norišnico; a kljub temu je tudi kot politik še vedno zrel za hudobije in če ne bo nehal, mu bomo mi priskrbeli ne norišnico, v kateri je že bil kot samostojni poslanec, ampak zapor. Urek naj nikdar ne pozabi, da je njegov brat končal v kaznilnici. Toliko za danes.

Na Pilštanju smo spremljali na zadnji poti nad vse dobro, zvesto hčerko Marijino Angeliko Štritihovo. Zapustila je svet v cvetoči dobi življenja. Odlikovala se je v vseh čednostih, ki diči pravega Marijinega otroka. Kdor jo je poznal, jo je moral ljubiti. Ljubil je pa tudi to nežno cvetko ljubi Bog in da je ne umori slana pokvarjenega sveta, jo je utrgal in vzel k sebi.

Da nas ne bodo sodili napačno. Od St. Ilja pri Velenju poročajo: O izidu volitev v narodno skupščino v naši občini je časopisje poročalo popolnoma napačno. Ne ena številka ni bila pravilna. Resnica je tale: Izmed 198 vpisanih volilcev jih je prišlo volit 168. Naša stranka je dobila 149 glasov, Bernotovi soc. demokratje 7, Golouhovi 6, Kukovec 5, samostojni 1 glas; drugih 5 škrinj je bilo praznih. Popravljamo pa radi tega, da nas vsak ne bo sodil napačno. Je bilo veliko spodtikanja pri sosedih, pa brez potrebe. Še to bi pristavili, da so 3 kroglice za Kukovčev škrinjico prišle najbrž pomotoma in ravnotako tista edina za samostojne. V St. Ilju pač znamo že od nekdaj!

Strašen umor pri Brežicah. V preteklih dneh se je dogodilo v Trebežu pri Brežicah strahovito umorstvo, ki je razburilo okoliško prebivalstvo. V Trebežu je žive la starka Cecilija Banoš s svojo 23letno hčerko Franciko Sporčič, ki je bila omožena, pa je mož v svetovni vojni padel. V njo se je zaljubil neki Josip Bence, s katerim se pa ni mogla poročiti, ker mož še ni bil službeno proglašen za mrtvega. Družina je bila mirna ter je žive la v slogi. Ker pa je začel Bence mnogo piti, je prišlo v družini do prepira. Pred par dnevi pa je pripeljal Bence v hišo kupca, kateremu je ponudil hišo na prodaj za 80.000 K. Ženske so bile pripravljene hišo prodati, toda za 100.000 K. To je Benceta razdražilo tako, da je pretil ženskam, da jih bo ubil. Te so iz strahu

pobegnile k sosedom in tam prenočile. Bence jih je iskal okrog 11. ure ponoči po vasi. Okrog 4. ure zjutraj pa je šla mati Cecilija Banoš domov, da pogleda kokoši, ki so gnezdile pod posteljo, na kateri je spal Bence. Ta se je, kakor pravi Banoševa, prebudil, jo zgrabil za vrat ter jo hotel zadaviti. Ona je zapazila pri Bencetovi postelji sekiro, jo zgrabila ter ga udarila z vso močjo po glavi. Bence se je zgrudil poleg postelje na tla; ona pa je pobegnila k sosedom ter izpovedala, da je Benceta ubila. Mater so orožniki takoj nato zaprli, dočim so hčerko pustili svobodno, ker ni na njo padla nobena sumnja. Še tisti dan je prišla komisija na kraj umora ter je zdravnik izjavil, da je bil Bence ubit najbrž v spanju. Iz položaja, v katerem se je nahajal, se je videlo, da ga je Banoševa udarila parkrat besno po glavi z ostrino sekire ter mu je presekala vrat, čeljust in popolnoma zdrobila čelo.

Nevarnega tata je prijel v Zagrebu trgovec Bikar. Tat je vdrl med opoldanskim odmorom v trgovino ter si je hotel med gospodarjevo odsotnostjo preštudirati blagajno. Pri tem delu ga je zalotil trgovec, ki se je vrnil v trgovino, toda tat ga je sprejel s samokresom v roki. Trgovec se ga ni ustrašil, temveč se je spretno vrgel na razbojnika ter ga po težkem boju, v katerem je bil sam ranjen, premagal in ga zvezal. Potem je šel po policijo, ki je v tatu spoznala zelo znanega vlomilca, katerega so že precej let zasledovali, pa mu niso mogli do živega. Piše se Ahmed Čvorek ter ima na vesti samo v Zagrebu nad 20 vlomov in razbojstev. Pa tudi v drugih mestih je izvrševal svojo obrt ter je znan tudi izven naše države. Čvoreka so za enkrat prepeljali v bolnico, ker ga je trgovec v boju precej premakstil.

Trdovratna samomorilka. Beograjska policija je aretirala Vero Milovšević, pevko iz nekega bara, ko je v hotelu pričakovala svojega prijatelja. Na policiji pa je poskušala, da izvrši samomor. Izmaknila se je stražnikom ter hotela skočiti skozi okno na ulico, pa so jo v poslednjem trenutku rešili. Nato je našla na tleh v stražnici košček razbitega stekla, katerega je požrla, z namenom, da se umori. S strašnim krikom se je zgrudila na tla. Ko so jo hoteli prepeljati v bolnišnico, se je vrgla po stopnicah in bi se bila prav gotovo ubila, da ni padla na nekega stražnika, ki je ravno prihajal po stopnicah. Trdovratna samomorilka je stara šele 17 let, pa je bila znana že po celem Beogradu vsled njenega razuzdanega življenja. Ubiti se je hotela, ker ima že popolnoma pokvarjene živce.

Strašen zločin cigana. Cigan Gjorgje Nikolič je izvršil v vasi Vrčina pri Beogradu strašen trojni umor. Zaklal je z nožem svojo ženo, njeno sestro in mater od žene. Nato je težko ranil svojega tasta. Umor je izvršil radi tega, ker se je skregal z ženo, s katero je jako grdo ravnal, in ona je potem na prigovarjanje matere in sestre njega zapustila in pobegnila k starišem. Po storjenem zločinu je neznano kam izginil.

Najlepše darilo za birmance je lep rožni venec in lep molitvenik. Botre opozarjamo, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru veliko izbiro takih molitvenikov in rožnih vencev po primeroma zelo nizkih cenah, zato vsem botrom toplo priporočamo, da si v Cirilovi tiskarni nakupijo ta darila. Dobijo jih lahko tudi po pošti.

«Slovenska kuharica». Priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na Gospodinjski šoli. Z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 220 din. Nova Slovenska kuharica je knjiga, ki jo pokazemo lahko tudi tujim narodom. Vzorna je vseskozi po vsebini in opremitvi. Doslej priljubljena in razširjena knjiga, «Süddeutsche Küche» je našla v Kalinškovi kuharici tekmeča, ki ji ni samo kos, ampak, jo je v vseh ozirih prekosil in nadkrilil. Knjiga ima 668 strani kvart formata, in 2508 kuharskih receptov ali navodil. Diči jo 193 barvnih slik, ki jih je prav spretno narisal gospod Dragotin Humek. Smelo trdimo, da tako krasnih knjig, kot je Kalinškova kuharica, nimamo Slovenci. Knjiga je velikega gospodarskega pomena in najboljša opora in svetovalka slovenske gospodinje, zato jo toplo priporočamo.

Iz Slov. Bistrice.

Iz Slovenske Bistrice. Pri nas se je pred kratkim ustanovila podružnica Trgovske banke. Banka pa mora imeti denar, drugače ne more delati in ravno denarja nima naša banka. Ker sta vodja banke in njen uradnik tudi orjunca, zato v zadnjem času ljudje ne nosijo več denarja v to banko, ampak ga dajejo rajši v hranilnico ali pa Posojilnico. Tako je prav! Naš denar v naše zavode! Trgovska banka pa zdaj išče denar. Razposlala je na naše župane po okraju dolgo okrožnico, v kateri jih prosi, da naložijo občinski denar v banki in da med ljudstvom agitirajo, da bodo ljudje pri banki nalagali svoj denar. Župani, menda ja ne bode te šli na limanice orjunski banki! Okrožnica se seveda tudi debelo laže, da bi z lažjo preslepila župane. Banka namreč pravi v svoji okrožnici, da je slovenjebistriška občina že naložila en milijon občinskega denarja pri banki. To je čisto navadna laž. Mestna občina pri banki ni naložila nobenega vinarja, pač pa je naložila svoj denar v okrajni hranilnici. Tako torej lažejo ti bančni gospodje! Mi pa pravimo: Naši pristaši naj nalagajo svoj denar v našo hranilnico ali pa v posojilnico. Kdor naloži denar pri liberalnem zavodu, ta pomaga podpirati Orjuno, ker liberalne banke dajejo orjunskim divjakom podpore. In norec bi pač bil vsak, ki bi z lastnim denarjem gojil takega gada, kakor je Orjuna. Upamo, da se razumemo!

Najprej zahtevamo izstop iz Orjune, potem bomo še le govorili dalje. Mi smo svojčas, ko so Orjunci raz-

bijali po mestu in pobijali naše ljudi, pozvali naše ljudstvo, da se naj strogo izogiblje vseh tistih hiš v mestu, kjer stanujejo ali delajo orjunci. Med orjunci sta takrat divjala tudi trgovca Pinter Alojz ml. in Železnikar ter dva vajenca ozir. pomočnika te trgovine. To je naše ljudi razjarilo in rekli so, da ne gredo več v Pinterjevo trgovino, dokler bodo tam stregli orjunci. Gospod Pinter je zdaj poslal našemu listu inserat, v katerem priporoča odjemalcem celega okraja svojo zalogo posebno za birmance itd. Mi seveda tega priporočila ne moremo prinesti, ker nikakor ne smemo in ne moremo priporočati orjunjskih trgovin. Ako torej »Pinter in druga« v Slov. Bistrici želi, da jo zopet priporočamo našemu ljudstvu, potem morajo Pinter Alojz star. in Pinter Alojz ml., kakor tudi solastnik Železnikar javno v listih izjaviti, da so izstopili iz Orjune in da obsojajo vsa dosedanja hudodelstva in divjaštva Orjune. Dokler tega ne storijo, tako dolgo jih smatramo mi in naše ljudstvo za orjunce in prijatelje Orjune, s katerimi naše ljudstvo ne more imeti nobenega stika!

PRIREDITVE.

Izobraževalno društvo Lajtersberg priredi 13. t. m. v nedeljo, izlet na Košake št. 140 k Murausu.

Prostovoljna požarna bramba v Kamnici priredi, kakor vsako leto tudi letos dne 13. maja ob lepem vremenu na krasnem vrtu g. Šerag veliko spomladansko veselico, združeno z različnimi zabavami, kakor: ples, ribolov, itd. Z ozirom na dobrodelni namen te prireditve se sl. občinstvo uljudno naproša, da požarno brambo z denarnimi sredstvi, z darili ter s polnoštevilnim obiskom podpira. Vstopnice po 4 D se dobijo iz prijaznosti tudi pri g. Ulčar, brivec, Koroška cesta št. 7.

Dekliška zveza v Veržaju obhaja na binkoštni ponedeljek, dne 22. maja obnovitev posvetitve presv. srcu Jezusovemu, ki jo bo zaključila z 7 dejansko igro »Otrok Srca Jezusovega«.

Marijanišče v Veržaju praznuje praznik Marije Pomocnice, dne 27. maja, to je na praznik sv. Trojice. — Častilci Marijini, pridite se pokloniti svoji nebeški materi.

Mladina pri Sv. Benediktu v Slov. gor. hoče na binkoštni ponedeljek pokazati, kaj zna in za kaj se navdušuje. Orlovski odsek Bralnega društva ima v načrtu lepo prireditev za ta dan, obsegajočo pevske in tamburaške točke ter dve igri. Igri »Satan« in »Pod varstvom Matere Božje« sta izredno zanimivi in pretresljivi. Zato pričakuje Bralno društvo mnogoštevilne udeležbe od strani domačinov in sosedov. Nikdo naj ne izostane, kdor hoče videti kaj lepega! Začetek je ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Igri se 14 dni pozneje, v nedeljo, dne 3. junija ponovita.

Savinjsko orlovsko okrožje ima okrožni svet v nedeljo, dne 13. maja ob 1. uri popoldne v Društvenem domu v St. Pavlu pri Prebodu. Seje se morajo udeležiti srenjski zastopniki. Bog živi!

Leve pri Celju. Na binkoštni ponedeljek priredi tukajšnje gasilno društvo na vrtu g. Hojnika v Levcu veliko vrtno veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kat. izobraževalno društvo na Polzeli ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo, dne 13. maja v prostorih g. Cizeja na Polzeli ob 3. uri popoldne dve igri: »Goslarica naše ljube Gospe«, žaloigra v štirih dejanjih, in »Trije tičiki«, veseloigra v dveh dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za novi zvon, zato vabimo vse prijatelje, da se udeležijo naše prireditve v obilnem številu. Na svidenje!

Gospodarstvo.

BODOČNOST KMETIJSTVA.

F. Rudl.

Človek je vzvišen član svetovnega organskega življenja in se razločuje od živalskega, da ne živi samo notranjost za svoje truplo, ampak tudi zunanjo, kakor pravijo: v abstraktnem duhu. On si v duhu predstavlja reči in na potu uresničenja svojih misli se čuti srečnega. To velja najbolj za kmetijski stan, ki si more predstavljati svojo bodočnost in poprijeti vseh pripomočkov, da ohrani svojo ravnotežje in zdravo življenjsko silo. Konkurenca uniči slabega protivnika in kmetiskemu stanu na slovenski zemlji grozijo v bodočnosti od notranjih (Banat) in zunanjih krajev mogočni protivniki v obliki konkurence in sicer je to najzdravejši boj v brezvojnem času. To je prva zdrava pot pobijanja draginje, da se dvigne mogočnost domače produkcije živil in sicer do stališča, da zdrži konkurenco protivnika. Pride pa slovenski kmet do stališča, da za produkcijo rastlinskih in živalskih živil v obnem premeru gmočno več žrtvuje, kakor pa če bi si kupil tuji kruh, recimo: uvožen iz Amerike, Rumunije, Rusije itd., potem bode življenje slovenskega kmeta ena žalostna igra.

Poglejte vinogradnike!

Med časom avstrijske vlade so imeli slovenski vino gradniki v Avstriji pristo konkurenco in poleg tega ščit proti italijanskemu vinu. S tem je bila zagotovljena naša vinarska panoga. Po ustanovitvi Jugoslavije pa so prav neumno zabranili — ne vem zakaj — izvoz našega vina. Potem je vlada spet dovolila izvoz proti visoki carini in posledica je, da so siloma in nesrečno uničili svoj večstoletni trg. Sedaj, če bi tudi bil carine prosti izvoz vina, ne moremo več zdržati konkurence tujih držav z našim navadnim vinom. Doživeli smo do sedaj v Jugoslaviji brž za nesrečo vinogradnikov povprečno samo dobre letnike, pa pravi vinogradnik računi tudi s kiselskom, kam in po kakšni ceni da bo dotičnega prodal. Vsega vina doma spiti, to ni nikdar

narodno gospodarstvo! Če imamo jugoslovanskega ministra za poljedelstvo, naj prodaja poleg vsakega vagona jugoslovanskega mesa, masti, pšenice, razmeroma tudi zvezno toliko in toliko vina pri izvozu in uvozu pogodbi, drugače gre naše vinarstvo rakom žvižgati.

Kar se tiče našega poljedelstva,

pa moramo v prvi vrsti poboljšati naše njive in travnike, izbirati seme, katero daje najvišjo žetev, poleg dobro preudarjene menjave setve. Stroši ostanejo enaki, če sadimo slabe, ne izbrane, nerodovitne in slaboplemenske sadike, oziroma sejemo slabo seme, morebiti še plevel poleg. Žetev pa je v obliki količine in dobrote lahko dva do trikrat boljša, če prav previdno izbiramo seme sadike in skrbimo in trajno, kakor tudi premišljeno obdelujemo zemljo in ta značaj velja ravno tako

pri živinoreji.

Ni vse eno, ali imam zdravo ali bolno kravo, daje li ena 5 ali 8 litrov mleka na dan, požre dosti ali malo sena, je zadovoljna s tem ali z onim krmilom in daje lepa ali slaba teleta. Na oko se ne vidi vse, kmet tudi more pisati in računati. Če ne zna on sam, potem naj njegov prijatelj to stori.

Poskusil bom podati nekaj računov javnosti in za popravek sem hvaležen, ker vsaka občina ima druge razmere, kaj še pa kraji in dežele.

Naslikajmo račun za 1 ha (10.000 kv. m) pšenice.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi iz zemlje 5240 K, seme 200 kg á 18.40 je 3680 K, davki in dohodnina 960 K, delo z ži-vino 82 dni á 480 K je 4080 K, ročno delo na njivi 16 dni á 80 K je 1280 K, stroški za mlatev 24 dni á 120 K je 2880 K, skladišni stroški (posebni račun) 2620 K, stroški skupaj 20.740 K.

Dohodki:

a) Slaba produkcija daje 1000 kg zrna á 14 K je 14.000 K, 2000 kg slame á 4 K je 8000 K. Svota 22.000 K.
b) Dobra produkcija daje: 2500 kg zrna á 14 K je 35.000 K, 5000 kg slame á 4 K je 20.000 K. Svota 55.000 K.

Pri slabem obdelovanju smo dosegli samo 1260 K letnega dobička od 1 ha, to se pravi 1.26 vinarja od 1 kv. m zemlje, pri ugodnem gospodarstvu pa 34.260 K, oziroma 3.42 K na 1 kv. m.

Temu je pripomniti, da na Angleškem, v Nemčiji in drugih državah dosežejo do 4500 kg, torej skoro pol vagona pšenice na 1 ha zemlje. Dotičnim producentom naš slovenski kmet nikakor ne more držati uspešno konkurence.

Račun za 1 ha krompirja.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi 7498 K, semenski krompir 1600 kg je 11.200 K, davek in dohodnina 1000 K, delo z ži-vino 15 dni á 480 K je 7200 K, delo s težaki 70 dni á 80 K je 5600 K, delo z mašinami (osipanje) 400 K, skupaj 32.898 K.

Dohodki:

a) slaba trgateg 7000 kg á 5 K je 35.000 K, b) dobra trgateg 15.000 kg á 5 K je 75.000 K, c) najboljša trgateg 35.000 kg á 5 K je 175.000 K. Torej dobička od 1 kv m zemlje pri a) K 0.21, pri b) K 4.21 in pri c) K 14.21.

Pri krompirju se kažejo prav posebne razlike, oziroma važnost plemenskega izbora pri semenu. Če kmet računi in opazuje, potem vidi uspeh pri tej ali pri oni rastlini in sicer na svojem posestvu, kakor na sosednem, posebno naj opazuje poedine posamezne rastline dotične vrste in videl bo, da so rastline, kakor ljudje: Ena bolj nemarna, druga bolj marljiva, ena bolj okusna, druga bolj odporna proti boleznim in drugim nezgodam. Držimo se, kakor Sv. pismo pravi: kateri bo iskal, dotični bo našel!

KRVAVA UŠ.

Izmed vseh škodljivcev sadnega drevja zavzema krvava uš po svoji škodljivosti pri nas prvo mesto. Kakor razne druge nadloge je tudi ta škodljivec prišel k nam iz tujine in sicer iz Severne Amerike, kjer je njegova prvotna domovina. Zato še tam mnogo huje gospodar, nego pri nas. V naši domovini ima sadjereja poleg vino- in živinoreje odlično bodočnost. Vsled tega je potrebno, da posvetimo zatiranju tega škodljivca naj večjo pozornost.

Krvava uš živi na lubu ali skorji mladih jablan; najti pa jo je tudi na starejših v posameznih skupinah. Opazimo jo lahko že od daleč po belih kosmičih, ki jih izločajo posamezne živalice. Pod temi kosmiči se skrivajo cele družine krvavih uši ter imajo na ta način varno stredo pred znanjimi vplivi in neprijatelji. Če te kosmiče zmečkamo, se pokažejo krvavi sledovi, odtoč ime krvava uš.

Krvava uš se zdrži v senčnatem prostoru, torej v bolj gostem sadovnjaku. Svoj dolgi rillec zabode v skorjo in sesa sok, ki se pretaka pod skorjo in katerega drevo potrebuje za rast in proizvajanje plodu. Vsled rane, ki jo povzroči uš na skorji, nastane na dotičnem mestu nabrekli. Če je mnogo uši, nastane mnogo brazgotin in skorja izgleda, kakor bi bila rakova. Kjer nastane takšna rana, tja dohaja tudi več soka v svrhu celitve rane. Na ta način dobijo uši čedalje več hrane na dotičnih mestih ter se jih vsled tega nakopiči cele kupe. Na podlagi povedanega bo pa vsakomur jasno, da je uspešna rast od uši močno napadenega drevja nemogoča in je takšno drevje izročeno počasnemu hiranju in naposled popolnemu poginu.

Način življenja in razplojevanja krvave uši je sledeči: V spomladi se pojavijo brezkrile samice, ki so nastale od prezimljenih ličink. Te samice store brez

oplodbe samca žive brezkrile mladiče-samice, ki po preteku 14 dni skotijo druge mladiče. Tako gre razmnoževanje skozi 8—12 pokolenj v enem letu. Vsaka brezkrila samica skoti 30 do 40 mladih, za razplojevanje sposobnih samic. Proti koncu poletja se prikažejo med drugimi tudi krilate samice. Le-te imajo nalogo, prenesti svoj zarod dalje po svetu na druga debela in postati matere novih družin. Ko je takšna krilata samica dospela na ugodno mesto, skoti 6—7 mladičev, ki so v početku oviti s tankim omotom; od teh so nekateri samci, druge pa samice. Po oploditvi v jeseni odloži vsaka samica po eno jajce, takozvano zimsko jajce. Navadno se še v jeseni izleže iz jajčeca ličinka, ki prezimi v zavetišču pod skorjo in nadaljuje v spomladi tek svojega razvoja. Kdor se zanima za tega škodljivca, bode izprevidel, koliko zla more učiniti ena sama ušica, n. pr. spomladanska ušica v teku enega leta. Jasno je kot beli dan, da je pokončevanje vsled rapidne množitve in neznatne velikosti mrčesa zelo težavno. Uspešno zatiranje je mogoče samo z vstrajnim in složnim delom vseh sadjarjev celega okoliša.

Najpoprej je potrebno odvzeti uši vse pogoje za razmnoževanje s strganjem stare skorje, lišajev in mah raz debel ter vse te strgotine takoj sežgati. Močno napadene veje je previdno odrezati in cele sežgati. Pri nakupu mladih dreves se je treba prepričati, ali niso napadene od uši. Uši, katere najdemo na deblu, zmaštimo najbolje z leseno trsko, cunjjo ali prsti, ako jih z roko dosežemo. Na višjih mestih pa je uporabljati druga sredstva, kakor raztopino tobačnega izvlečka in mazljivega mila (vsakerega po 5%), s katero mažemo po brazgotinah. Enako uporabljamo mešanico od 3 kg mazljivega mila in 1 l petroleja na 20 l vode. Med zelenimi vejami škropimo z raztopino od 1 kg mazljivega mila in 1 kg mrčesnega praška na 100 l vode, kakor tudi z raztopino od 4 petink l petroleja, 1 petinke l vode in 50 g modre galice. Ogljikov žveplec (CS₂) se priporoča proti ušem na koreninah in na vejavi, kadar ni listja. Slednji deluje kot zelo oster strup.

Dobra je tudi mešanica od ¼ kg kalijevega mila, ki se skuha na 3 l vode in razredči s 100 l vode ter končno še doda ¼ kg čistega dalmatinskega bolhača. Druga mešanica je: 50 g kalijevega mila raztopiti v 650 g tople vode in dodati 100 g amylalkohola in 200 g 96-odstotnega špirita. S to mešanico mažemo po napadenih mestih.

Omeniti je še dvoje sredstev, ki so se obnesla in sicer: lizol v ¼odstotni raztopini vode in slednjič mešanica od 20 g nitrobenzola, 10 g xantogen-kislega kalija, 400 g kalijevega mila, 600 g amylalkohola in 60 l vode.

Učinek vseh navedenih preparatov je le tedaj dovoljen, če smo jih priredili pravilno in uporabljali tako, da je prišlo sredstvo do vseh mest, kjer so se naselile uši.

Vekoslav Štampar.

Mnenje živinorejcev kozjanskega okraja k dopisu v zadnjem »Slov. Gospodarju« od dne 3. maja t. l. pod naslovom »Kmetske pritožbe proti nesmiselnemu izvozu.« Vsekakor se nam čudno vidi, da se pritožuje kmet in živinorejec proti izvozu živine in da je živina predraga, kajti v splošnem se misli, da dopisnik izraža željo le nekaterih živinorejcev, nikakor pa ne želje in zahteve splošnosti. Zahteve in želje kmetov-živinorejcev so zmiraj bile, da se živina lahko in drago prodaja, nikoli pa še ne tako, kakor ravno sedaj in sicer iz naslednjih razlogov: 1. Nikoli še nista bila kmet in bajtar tako navezana na izkupiček živine, kakor sedaj, kajti sedaj imata edini dohodek od živine, katero prodajo. 2. Vina, katerega imajo kmetje, ne morejo prodati, ker ni kupcev, če ga pa kateri prodajo, izkupi komaj toliko, da pokrije pridelovalne stroške, ker ga mora zelo poceni prodati. 3. Denarja si pa že tudi v posojilnicah ni mogoče izposoditi, ker ga že tudi v posojilnicah močno primanjkuje, če še ga pa dobi, ga dobi le manjše svote. Vprašam: Kje naj kmet dobi denar, da plača neznosne davke, si kupi potrebno obleko ter drugo, kar neobhodno potrebuje, če bi nam se še ta dohodek odbil, tedaj bi bili popolnoma navezani na razne oderuhe, ki posojujejo denar za oderuške obresti. Vsekakor pa sedanja cene živine v primeri cenam raznim industrijskim izdelkom še niso tako visoke, kakor so bile pred vojno. Pomislite moramo, da kmet in bajtar v glavnem živino prodajata in ne kupujeta, če sta pa zadnja jesen radi premalo krme nekaj več živine prodala, sta prodala starejšo ali manj vredno živino, kajti po večini je bil vsak živinorejec tako pameten, da si je pridržal vsaj boljše plemenske krave, če je tudi moral krmo drago kupiti, in od katerih zaroda pričakuje, da si spet hleve napolni. Zelo malo je pa pri nas takih živinorejcev, kateri si hočejo s kupljeno živino napolniti hleve, oni pa, ki to stori, ta je gotovo bolj založen z denarjem. Ni pa tudi tako nevarno za narodno gospodarstvo, kakor si dopisnik misli, kajti plemenskih krav in druge mlade živine je skoraj v istem številu, kakor je bilo v lanskem letu, edino vole in za pleme manj vredne živine se je izvozilo v večjem številu. Gotovo pa tudi je, da bode vsak pameten živinorejec sedaj, ko ima dosti krme, držal to živino, katero še ima in je ne bo prodal za nobeno ceno brez največje denarne stiske. Želeti bi bilo, da se o tem važnem vprašanju izrazijo živinorejci iz raznih krajev. — J. P., živinorejec iz Imenega pri Podčetrtku.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 4. maja se je pripeljalo 328 svinj, 1 koza in 1 kozliček. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 600—1100 K, 7—9 tednov stari 1200—1600 K, 3—4 mesece stari 2000—2400 K, 5—7 mesecev 3500—4600 kron, 8—10 mesecev stari 4800—5600 K, 1 leto stari

6500—7000 K, 1 kg žive teže polpitane 90—100 K, 1 kg mrtve teže polpitane 115—120 K, koze komad 1300 K.

Tržne cene v Mariboru. Goveje meso I. 1 kg 22.50 do 24 din., II. 22—22.50, III. 21. 1 kg teletine I. 24 D, II. 23. 1 kg prašičjega mesa 35—40 D. 1 komad konjske kože 175 D. 1 kg goveje kože 15 D, 1 kg telečje kože 22.50, 1 kg svinjski kože 7.50 do 9, 1 kg gornjega usnja 105 do 160, 1 kg podplatov 100—140. Perutnina: 1 piščanec, majhen 40 D, večji 45, kokoši 50—60 D. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 lit. mleka 4.50 D, 1 lit. smetane 15—16, 1 kg surovega masla 56. Zito: 1 kg pšenice 4.50 D, 1 kg rži 4 D, 1 kg ječmena 4, 1 kg ovs 3.50, 1 kg koruze 4, 1 kg prosa 4, 1 kg ajde 2.50, 1 kg fižola navadnega 4—5, 1 kg leče 16—17. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 8 D, št. 1 7.50, 1 kg št. 4 6.75 D, 1 kg št. 6 6.25, 1 kg prosene kaše 7.50, 1 kg ješprenja 6—7, 1 kg otrobov 2.75, 1 kg koruzne moke 4.50, 1 kg koruznega zdroba 5—7, 1 kg ajdove moke št. 1 9, št. 2 8, 1 kg sladkega sena 175—225 D, ovsene slame 150. 1 kub. meter trdih drv stane 170 D, mehkih 110 D.

Žitni trg. V trgovini z žitom vlada že nekaj časa zastoj radi dviganja vrednosti dinarja, ter se pričakuje padanje cen pri raznih žitnih vrstah. Iz države izvažajo samo trgovci iz Vojvodine, dočim se hrvatski trgovci bavijo z obiskir gladujočih krajev. Na izvoz vpliva pomanjkanje denarja, ki se zlasti pozna pri hrvatskih trgovcih. Vojvodinski trgovci so na boljšem, ker delajo večinoma z avstrijskim in madžarskim denarjem. Ker je promet z Madžarsko odprt, gre večina izvoza v Avstrijo in Češko preko Madžarske. Cene posameznih vrst žita so še precej stalne, vendar se opaža vsled slabega povpraševanja počasno padanje cen. Za pšenico je bilo zanimanje zelo neznačajno. Cena je za 100 kg 450—460 D, postavljeno na vagon. — Rž. Trgovanje zelo slabo. Cena za 100 kg 375—380 D. — Ječmen so kupovale največ pivovarne, pa še te jako malo, ker čakajo rajši na novo žetev. Prodajali so ga po 325—350 D. Večje zanimanje je bilo za ječmen za krmiljenje, ki se je prodal po 300—310 D. — Za oves sploh ni nikdo povpraševal, da si so bile ponudbe ugodne. — Največje zanimanje je vladalo za koruzo. Cena je bila po kakovosti od 260 do 285 D. Stara koruza se je plačevala po 300—315 D. — Moka. Zanimanje precej živo, zlasti za bele sorte. Cene za mulerico po kakovosti 6.75—7 D 1 kg. Mlini delajo samo za domačo uporabo, ker je izvozna carina na moko previsoka in ne pride v poštev za izvoz. — Za otrobe povpraševanje slabo. Ponudbe so bile precej velike, ter je cena padla na 150—175 D. — Fižola se je istotako malo prodalo, da si je bila cena nizka. Vsi pričakujejo še nadaljnega padanja cen, ter kupujejo samo za najnujnejšo uporabo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 92—93 D, francoski frank stane 6.35—6.40 D. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1327 do 0.1328, za 100 čehoslovških kron 275—277, za 100 nemških mark 0.26—0.27 in pol in za 100 laških lir 455—457 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.85 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 10 točk.

M. Humeck «Praktični sadjar», zbirka najvažnejših sadjarskih nauk pojasnjena s 25. barvnimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ta knjiga obsega 409 strani. Nje zelo okusna in smotrena oprema je za današnje razmere naravnost sijajna. Slike v tekstu pa pojasnjujejo tako izrazito zlate trebno poznavanje sadnih vrst in škodljivcev sadnega dravja. Slike v tekstu pa pojasnjujejo tako izrazito zlate nauke, da se že kar na pogled razumejo. Vsebinsko obsega vse, kar je treba vedeti za umno pridelovanje sadja; torej je to popolna knjiga v tej zadevi. Strokovni list «Slovenski sadjar» ima že od početka sem več tisočev prijateljev med sadjarji. Oni dobro poznajo njega idejalne namene in praktično vrednost in pravilno cenijo zasluženega ustanovitelja in urednika, ki je obenem izdajatelj te knjige. Tem ni treba hvaliti nje, tega njegovega najnovejšega dela, ker vsebuje že opazka, da vsebuje ona srečno v celoto sestavljeno od izdajatelja izpolnjeno zbirko člankov omenjenega lista. Po teh tisočih poznavalcev se naj knjiga priporoča, da služi svojemu lepemu namenu za splošno povzdigo sadjarstva v Sloveniji. Na čim višjo stopnjo se to spravi, toliko bolj bode zaslovelo, toliko več koristi bi imel posameznik in celota našega narodnega gospodarstva. Dobri nauki na svojih tleh s svojo plodnostjo so visoka, zdrava valuta, ti nauki so več vredni kot mrtva kovina, čisto zlato.

Dobre jedi se vsak veseli. Zato kupujte «Pekatele». So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Da bomo rejeni in zdravi, sezimo po hrani pravi. kupujte zato «Pekatele». So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Praktični Angleži in Amerikanci so se že davno prepričali, da nošnja gumijevih podpetnikov ni samo vsled nizke cene in dolgotrajnosti ekonomična, temveč hasne vsled tega zdravju, ker se telo pri hoji veliko manje pretrese. Pustite si na vaše cevlje pritrditi prave Palma kavčukaste pete ter se boste sami o prednostih prepričali.

Važna novost so Berson gumijevi podplati, ker je vsled tega nepotreben podplat iz kože. Ker so Berson gumijevi podplati znatno cenejši, kakor tudi dalje časa izdržijo, kakor isti iz kože, si že sami ob sebi zaguarajo prednost pred podplati iz kože, osebno ker se Berson gumijevi podplati pregibajo in popolnoma zadržavajo mokroto in mraz; pri hoji so tudi jako elastični, vsled česar se pri hoji ne čuti nikaka utrujenost.

Kadar se mudite v Mariboru, ne pozabite obiskati tvrdke Franc Mastek na Glavnem trgu, kajti ta tvrdka nudi vsem največjo izbiro vseh vrst manufakture po najnižjih cenah in najboljše kakovosti. K nakupu se seveda prav nikogar ne sili, zato je prav vsakemu na prosto dano, si ogledati to veliko zalogo ter se prepričati o res nizkih cenah in najboljši kakovosti blaga. Izbira je vedno posebno velika v vseh vrst suknu in to češkega in angleškega izvora. Toliko cenj. občinstvu v ravnanje.

Vabilo na redni občni zbor Posojilnice na FRANKOVEM, r. z. z n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. maja, ob pol 9. uri dopoldne v Društvenem domu s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 3. Čitanje revizijskega poročila o izvršeni reviziji. 4. Prememba pravil. 5. Volitev članov in nadzorstvo in nadzorstvo. 6. Prosti predlogi. Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov navzočih, vrši se pol ure pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugič občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih. — Odbor. 425

Vabilo na redni občni zbor posojilnice v KRIŽEVCIH, ki se vrši dne 21. majnika 1923, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih s sledečim sporedom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. 478

Vabilo k rednemu občnemu zboru Raiffeisenove posojilnice v ST. ILJU pri Velenju, ki se vrši dne 21. maja 1923 ob pol 4. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Slučajnosti. — Odbor. 494

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v ŠMARJETI pri Rimskih Toplicah, r. z. z n. z., ki se vrši dne 17. maja ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Slučajnosti. 458

Novacerkev nad Celjem. Išče se dobro izvežban, če mogoče, samski organist in cerkovnik za župnijo Novacerkev nad Celjem. Prostovoljna bernja; proti malemu odslužku se dobi hrano v župnišču. Želi se mož, ki razume tudi kako postransko obrt, ali pa želi pomagati v vrtnarstvu, čebelarstvu in kmetijstvu. Dogovori hitro najbolje ustmeno, mogoče pa tudi pismeno na župnijski urad Novacerkev, pošta Vojnik pri Celju. Nastop mogoče takoj! 498

Franc Kupnik
Kostivnica p. Podplat

plača od vsake postaje in po najboljši ceni ter želi obvezne, resne ponudbe s skrajno ceno za:

TANINSKI LES: kostanjev in hrastov.
DRVA: bukove in hrastove cepanice.
HLODE: jesenove, orehove, javorjeve, hrusove, črešnjeve, hrastove i. t. d.
JAMSKI LES: mehaki in hrastovi, vse vrste.

Zahvala

vsem, ki so mojega sina, oziroma brata

Frančeka Stanek

sluge na glavni pošti v Mariboru

umrlega pri Sv. Trojici v Slov. g. r., dne 30. aprila, spremljali k zadnjemu počitku; posebno p. Mihaelu za dvakratno sprevidenje, ter pevkam in vsem, kateri so ga prišli škropit.

Eliza Stanek, mati.

Mleko večjo množino kakor tudi celoletno dobavo kupi proti takojšnjemu plačilu mlekarne KOS, Maribor, Jenkova ulica 6. 1—2 480

Lepo posestvo se prod. Spodnje Hoče 46 1—2 437

Sprejemem dečka

v starosti 14 do 15 let za mala poljska dela, ob enem se lahko izuči miza stva. Popolna ostrba v hiši. Več se izve pri Ivanu Čepek, m. zar, Kostivnica-Podplat. 484

Prodajam malo posestvo: gozd, polje in travnik skupaj d. a. orala, hišica z električno razsvetljavo, lepo dvorišče z vodnjakom sredi trga ležeča. Reflektanti naj se obrnejo pismeno na »H 5-Muta«. 483

Proda se kmetijsko posestvo v dobrem stanu, lepa hosta, mera 14 in pol hektarov, ležeče v Turju, 1 in pol ure od Rimskih Toplic. Izvedbe pri Franju Marinko v Laškem. 486 1—3

Učenca sprejem, kateri ima veselje do mizarke obrt, 15 do 16 let star. Jakob Paučina, mizarški mojster v Litmerki pri Ormožu. 479

Trgovska pomočnica okoli 30 let stara, z dolgimi spricami, prednost ima, če se razume pri usnji, šeležu, da zna nekoliko ročnih del, pri zajetju trgovini, prijazna z ljudmi, poštena, da lahko sama vodi, se sprejme takoj v trgovino s mešanim blagom pri Antonu Ivanu, trgovec in posestnik v Bačah pri Korjem, plačilo po dogovoru. 477

Išče se krojaškega mojstra za trg, kateri bi imel vedno dela za konfekcijsko trgovino, kakor tudi na mero. Stanovanje je presrbljevo. Najboljše informacije se doba pri Josipu Langeršek v Mariboru. 488

Službo iščem kot šumar (gozdar) eventualno kot šafar. Sem 29 let star in oženjen. Alojz Gregorc, Sloven. Bistrica. 491

Organist samski se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Kje, pore uprava lista. 492

KUPIM en par srednje težkih konj. Ponudbe z navdobo visokosti, starosti in cene p. d.: »Konje na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 481

Galanterijo, drobnarijo, vrvarске izdelke, špago, okras za rakve i. t. d. priporoča

na drobno na debelo
DRAGO ROSINA
Maribor, Vetrinjska ul. 26.

Iščem poštenega pekovskega učenca. Učna doba brez obleke 3 leta, z obleko 4 leta. Mihael Zavodnik, pekovski mojster, Guštanj, Mežiška dolina. 1—3 489

Prodajal v nedeljo, dne 13. t. m. od 3. do 5. ure popoldne se prodajajo skladišče Kmetijske zadruge v Račah najvišje v penudniku. 490

Oskrbnik z večletno prakso in ksoišče primerne službe. Naslov v upravnistvu. 1—2 497

Lepo posestvo

pol ure od postaje, hiša, 2 orala njeve in sedonosnika. 2 orala gozda, se prodajajo za 75.000 dinarjev. Naslov v upravnistvu. 1—2 495

Mešna hiša

se zamenja proti malemu posestvu na deželi. Naslov v upravnistvu. 493

Posestvo na prodaj Novopostavljeno poslopje, do 16 oralov zemlje, lepi gozdi, travniki in njive, vidi se lahko 5 glav živine. Več p. v. Rajmund Krumpak, pos. Spodnja Kostivnica, p. Podplat. 1—496

14. maja 1923.

se vrši drugi osemnaedni tečaj za umetno strojno vezanje, mačenje perla, n. g. v. i. t. d. Vstopijo lahko one, ki v rve tečaju radi manjkajo prostora niso bile sprejete ali si se prepozejo j. a. i. l. Sprejmejo se vse, ki imajo do strojnih ročnih del veselje. Šivalni stroji, ob enem za uporabo umetnega vezanja. Pojavila daje učiteljica Justina Patšer, Celje, Gosposka ulica št. 25. 484

Priporočam svoj atelje in zalogo fotografij potrebnim najboljšim znamk. Atelje Vlašič, Gosposka ul. 23, I nadst., Maribor. 2—10 314

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri
H. PETRIČ, LJUBLJANA
Dunajska cesta 33. Telefon 366
Skladišče: »Balkane. 2—7 396

PALMA
Kavčuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kože!
Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

Zobni atelje Rihard Klobučar

Celje, Gosposka ulica št. 27

izdeluje:

kavčuk, zlate krone, zobe navijake, zlate mostove. Najugodnejši pogoji. Reelna postrežba.

RAZGLAS.

Dražba lovov v mariborskem okraju — sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor.

Dražba lovov se vrši po sledečem redu:

Dne 28. maja: Andrejci, Sv. Anton v Slov. gor., Biš, Brengova, Cogetinci, Čagona, Čermiljenšak, Gočova, Jablanec, Osek, Rogoznica, Selce, Senarska, Smolinci, Verjane, Žikarci, Župetinci.

Dne 29. maja: Sv. Benedikt v Slov. gor., Sr. Gasteraj, Ihova, Ledinek, Malna, Sp. Porčič, Zg. Porčič, Sv. Trije Kralji v Slov. gor., Sv. Trojica v Slov. gor., Troškova, Sp. Žerjavci, Zg. Žerjavci, Zice, Lokavci, Dražen vrh, Velka.

Dražba se vrši v občinski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Z dražbanjem se začne vsak dan ob 8. uri zjutraj in sicer se kličejo občinski lovi po redu, po katerem so navedeni v tem razglasu.

Okrajni glavar: dr. Lajnšič, s. r.

Med. Univ. Dr. ERNST RYZIENSKI

poprej v Račah, ordinira sedaj do- in popoldne vsak dan v Framu. 3-3 295

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANK

d. z. o. o.

Centrala: Ljubljana.

Podružnica: MARIBOR, Gosposka ulica 23

Tovarna kemičnih in rudniških barv in lakov.

Emajlni laki, pravi firnež.

Barve za pode, barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“

Lak za pode, Linoleum lak za pode. Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Za pokončavanje plevela divje redkvice in osata

2-3 386 pripravljeni fino mleti

Kajnit

se dobi pri tvrdki:

TONEJC & ROZMAN

Maribor, Aleksandrova cesta št. 35

Kupite samo najzdravilnejšo mineralno vodo

SV. ROZALIJA!

Glavna zaloga: Maribor, Urbanova 19.

Inž. Turnšek & Co.

industrijsko - inženirsko podjetje v Ljubljani, Sodna ulica 1.

ima v zalogi motorje na vrreči tok 220/380 voltov.

3 HP à Din 5.000—

4 HP à Din 6.000—

5 HP à Din 6.750—

Pridnega majerja

(tudi žensko samico) išče tvrdka 2-3 353

Jakob Matzun, Ptuj.

Kupujem po ugodnih cenah 3-5 234

kostanjeva drva

ponudbe z navedbe z navedbo množine vagonov in cene franko vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ul. 3

Naznanilo preselitve.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem svojo trgovino preselila iz Koroške ceste 13, v Koroško cesto 21. 2-2 353

T. BRAUN.

SENO!

2-3 460

Sladko in dobro imam na prodaji, cena nizka

Milan Pjevalica

trgovec sena

Okučani, Slavonija.

„Žitarica“

veletrgovina z moko in deželimi pridelki v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 32

uljudno naznanja slav. občinstvu, da je otvorila v Lajtersbergu, v prejšnji Voglerjevi hiši

menjalnico za vsakovrstno žito.

Menjavala in prodajala se bode prvovrstna bačka in banatska moka.

Poskusite tedaj enkrat in uverjeni ste lakko, da bode z blagom prav zadovoljni.

Priporoča se za obilen obisk z velespoštovanjem

„Žitarica Maribor“

menjalnica Lajtersberg. 288 4-2

Naiboliše in naicenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasnike, nogavice, robci, odeje i. t. d. se dobi pri

ŠOŠTARIČ MARIBOR

Aleksandrova cesta št. 13

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Slomškov trg 1 **CELJE** Pred farno 3-149 cerkvijo

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

DARILA za BIRMO

uhani, prtljani, verižice, priveski, zapestnice, žepne ure v zlatu in srebru, vsakovrstne stenske ure in budilnice, popravila izvršujem točno in ceno pod jamstvom. Ceniki proti pošiljavi 1 Din.

Stojec Lovrenc, urar, Maribor, Jurčičeva 8

Potrebujem rezani les

za moje skladišče, deske in late. Kdor ima naj mi ponudi

Milan Pjevalica, Okučani, Slavonija

Oblastveno konc. posredovalnica za obrat z zemljišči:

AMAND GRANER - Šmarje pri Jelšah

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, kmetijskih posestev i. t. d. vestno in točno pod ugodnimi pogoji. 3-3 266

CEMENT JABOLKA

nosilci (travce) vedno v xalogi in v vsaki maožini ter najnižji ceni pri

Franc Drogenik, Poljčane.

2-431

Malo posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem v lepem kraju. 3 orale zemlje, se proda v Prepolah 27. 2-2 426

Zatiraj podgane samo z

„RATTUS“!

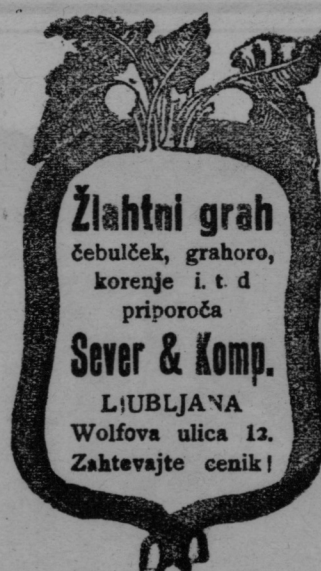
(Phosphorpastum)

pošilja s poštanim povzetjem

Svetozar Strajč

i drug

drogerist, Novi Sad.

KMETJE!

Tkalnica platna v Varaždinu

izdeluje iz

kmetske preje dobro domače platno

in obrisače z ali brez rudečih krajkov. Pavolo in delo oskrbi tovarna. Prejo prezema za tovarno

gospod IVAN ZDOLŠEK, Maribor,

Tattenbachova ulica 20 (blizu Narednega doma) in

gospod IVAN PETROVIČ, Ptuj,

vsak petek dopoldan.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) *Za otroke*

Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.
Priatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50.
Ključek nebeški po Din. 20, 30.
Angelj varih po Din. 11.

b) *Za odraste*

Bogomila po Din. 15, 22, 25.
Pobožni kristjan po Din. 12.
Češena Marija po Din. 14, 48, 60.
Marija varhinja po Din. 10, 36.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.
Nebeška, naš dom po Din. 42.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.
Sv. ura (velike žrke) Din. 12, 15, 30.
Mali duhovni zaklad (velike žrke) D 12.
Marija Kraljica po Din. 42.
Venec pobožnih molitev po Din. 40.

Venec pobožnih pesmi Din. 15.
Sv. Pismo, Evangelji in Dejanja apostolov po Din. 10.
Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) D. 15.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del, Din. 32.
Družba vednega češčenja. 2 molitveni uri, Din. 3.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src Din. 5.
Vir življenja Din. 18.
Duša popolna Din. 20.
Duša spokorna Din. 20.
Bog med nami Din. 12.
Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24.
(zlata obr.) Din. 33.
Slepa Gospodu Din. 18.
Nebeška hrana I. in II. del Din. 15.
Priprava na smrt Din. 16.

Ivoz jajc P. J. KLEFISCH-Ptuj Ljutomerska cesta 4

kupuje vedno vsako množino jajc po najvišji dnevni ceni.

BRZOJAV: KLEFISCH, PTUJ.

Ferdinand Smola, generalno zastopstvo tovarn

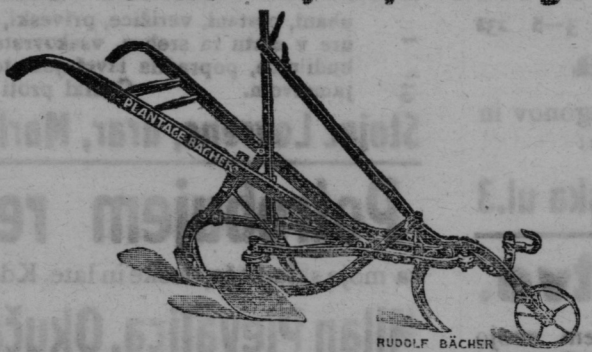
MELICHAR-UMRATH-BÄCHER

(Sv. Jurij ob juž. žel.)

27 4-1

ima stalno največjo zalogo

najrazličnejših
okopalnikov,
osipalnikov,
plugov,
bran,
plantadž
in
sejalnih strojev

Znižane
cene!

Prvovrstno
blago!

Tudi vsi drugi
poljed. stroji
so v zalogi.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POŠOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

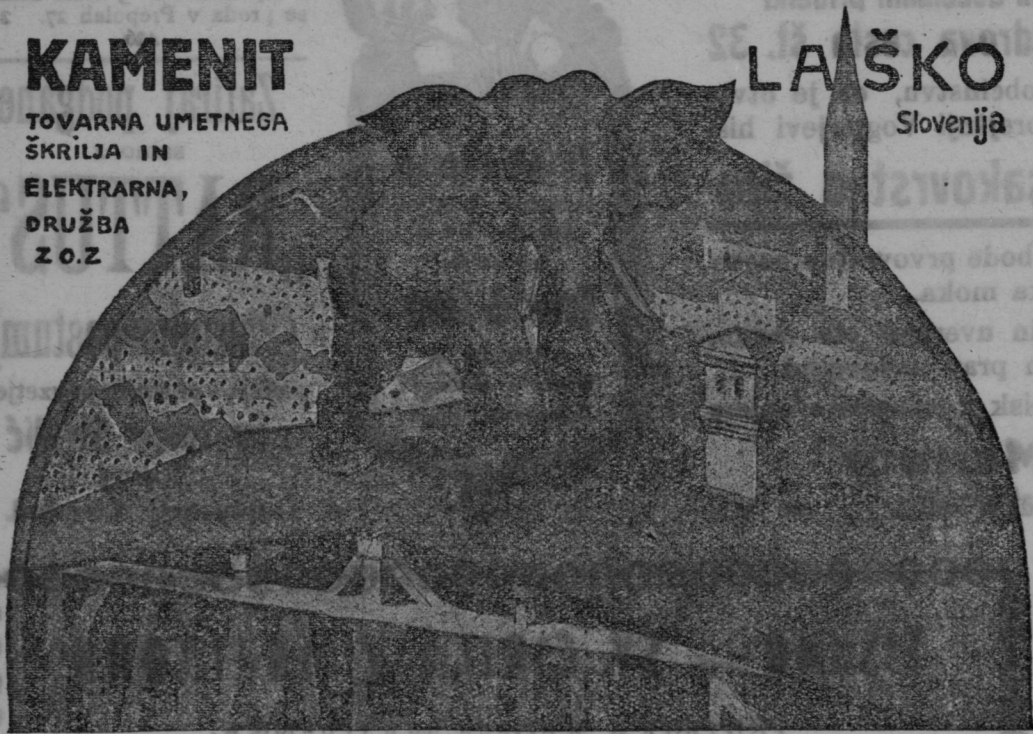
5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2%. Stalneje in večje vloge
pa od 6 do 6 1/2%.

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z

LAŠKO
Slovenija

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. januarjem 1923 po:

5% brez odpovedi,

5 1/2% proti enomesečni odpovedi,

6% proti trimesečni odpovedi,

Večje in stalnejše vloge po 6 1/2% oziroma po dogovoru

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!!Perje za postelje!!!

P
O
Z
O
R

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo
korist, ako si ogledate najprvo

velikansko manufakturno zalogo
tvrdke

Aloiz DROFENIK

„pri Solncu“

CELJE, GLAVNI TRG 9

predno kupite oblačilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozem-
skega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča Aloiz Drogenik.

V
A
Ž
N
O

Priporoča se novootvorjena delikatesna trgovina in zajutrkovalnica

Frece & Plahuta

Celje, Aleksandrova (Kolodvorska) ulica šte. 7

kjer se dobi po zmernih cenah dober prigrizek, kakor:
raznovrstne klobase, šunka, prekaje-
no meso, sir, ribe i. t. d. in toči: pristna
bela in črna vina ter najboljše pivo.

814 5-3

Edino slovensko podjetje te vrste v Celju!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.